

Trygghet och hälsa

- Uppfattningar om trygghet bland ungdomar och lokala aktörer på ett bostadsområde i en större stad i mellersta Sverige.

Examensarbete i: Folkhälsovetenskap
Nivå: Grund
Högskolepoäng: 15 hp
Program/utbildning: Folkhälsoprogrammet
Kurskod: OFH012

Datum: 8 juni 2011

Författare: Joachim Wallin

Handledare: Susanne Eleonor Eriksson

Examinator: Lars Cernerud

SAMMANFATTNING

Trygghet är en mänsklig rättighet för alla individer. Det finns dock sociala, ekonomiska och miljömässiga faktorer i samhället som kan påverka den upplevda tryggheten. Denna uppsats har avgränsats till att undersöka vad som upplevs påverka tryggheten på ett bostadsområde i en större stad i mellersta Sverige. Bostadsområdets invånare har sämre socioekonomisk status än generellt i staden. Boende på bostadsområdet har även visat på otrygghet och oro att gå ut efter det blivit mörkt. Detta beror främst på rädsla att utsättas för brott. Syftet med denna uppsats har varit att öka förståelsen kring vad ungdomar och lokala aktörer upplever kan påverka den upplevda tryggheten på bostadsområdet. Metoden var kvalitativ med induktiv utgångspunkt. Datainsamlingen genomfördes med hjälp av två fokusgrupper, en med ungdomar och en med aktörer som arbetar med trygghet på bostadsområdet. Analys skedde därefter med innehållsanalys. Med hjälp av meningsskategorisering utkristalliserades fem teman på trygghet. Resultatet och slutsatserna visar att det upplevs vara flertalet faktorer som påverkar tryggheten på bostadsområdet. Det fanns även olika åsikter vad som upplevdes som viktigast för tryggheten på bostadsområdet. Det kan således vara viktigt att lyfta fram boendes åsikter i arbetet med trygghet på bostadsområdet.

Nyckelord: Bostadsområde, Fokusgrupper, Uppfattningar, Trygghet

ABSTRACT

Security is a human right for all individuals. However, there are social, economic and environmental factors in the community that may affect the perceived security. This paper has been limited to examining what is affecting the security of a local neighborhood area in a major city in central Sweden. People living in the area have lower socioeconomic status than most other areas in the city. People in the neighborhood have also shown the insecurity and anxiety to go out after it got dark. This is mainly due to fear of being exposed to crime. The purpose of this paper is to improve understanding of what adolescents and adults' thinks can affect the perceived security in the neighborhood area. A qualitative method with an inductive focus where conducted. The data was collected using two focus groups. The analysis was done with a content analysis. With the help of meaningful categorization, five themes emerged. The results show that there are many factors that affect the security of the residential area. There were different opinions what was perceived as most important for security protection factor. It may therefore be important to highlight the residents' views in the work of security in the residential area.

Keyword: Focus groups, Local urban neighborhood, security, Views

Förord

Äntligen färdig och det har varit mycket lärorikt. Jag vill tacka ett stort antal människor som har gett mig stöd i utvecklingen av denna uppsats. Jag vill först tacka Therese och Nicklas på Here 4U som har gett mig stöd och vägledning. Ni är guld värda. Ett stort tack även till personal på Bäckbyskolan, som hjälpt till med rekrytering av fokusgruppsdeltagare samt lokalbokning. Jag vill även tacka Sussie, min handledare som gett mig bra feedback och stöd i arbetet med uppsatsen. Ett tack även till min sambo Emma som har stått ut med mig då skrivandet har varit som mest intensivast.

Det största tacket vill jag framföra till de elva fokusgruppsdeltagarna som ställde upp med sina åsikter och tankar kring trygghet.

Västerås, 2011.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING.....	1
2 BAKGRUND	2
2.1 Begreppsdefinitioner	2
2.2 Trygghet och dess politiska förankring.....	3
2.3 Hälsans bestämningsfaktorer	3
2.4 Trygghet som bestämningsfaktor för hälsa	5
2.4.1 Fysiska planeringen och dess påverkan på trygghet.....	5
2.4.2 Sociala och ekonomiska faktorer kopplat till trygghet	6
2.4.3 Yttre faktorer i omgivningsmiljön och dess påverkan på trygghet.....	7
2.5 Brott och kriminalitet kopplat till trygghet	8
2.6 Problemformulering och avgränsning.....	8
2.7 Syfte	9
3 METOD.....	10
3.1 Forskningsansats och datainsamlingsmetod	10
3.2 Planering av fokusgruppsintervjuer	10
3.3 Urvalsprocessen.....	11
3.4 Rekrytering av fokusgruppsdeltagare	12
3.5 Utveckling av frågeguide	13
3.6 Genomförande av fokusgrupper	13
3.7 Analys av fokusgruppsintervjuer.....	14
3.8 Interaktionsanalys	16
3.9 Etiska överväganden	16
3.10 Trovärdighet och tillförlitlighet	17
4 RESULTAT.....	18
4.1 Fysisk planering och trygghet	18
4.1.1 Belysning och buskage	18
4.1.2 Torg- och centrumplanering	18
4.1.3 Boendeformer	19
4.1.4 Renlighet och trivsel.....	20
4.1.5 Mötesplatser	21
4.2 Sociala faktorer och trygghet	22
4.2.1 Sociala relationer, tillit och kamratskap	22
4.2.2 Poliser.....	24

4.3 Yttre faktorer och trygghet	24
4.3.1 Ryktet	24
4.3.2 Media.....	25
4.3.3 Kameraövervakning	26
4.4 Inre faktorer till trygghet	26
4.5 Upplevelser kring brott och kriminalitet	27
4.5.1 Cykelstölder.....	27
4.5.2 Gängbildning	27
4.6 Den mest betydelsefulla trygghetsfaktorn.....	27
5 DISKUSSION	29
5.1 Metoddiskussion	29
5.2 Resultatdiskussion	31
5.2.1 Fysisk planering som trygghetsfaktor	32
5.2.2 Sociala faktorer.....	33
5.2.3 Yttre och inre faktorer	34
5.2.4 Brott och kriminalitet	35
5.2.5 Viktigaste trygghetsfaktorn	35
5.3 Etikdiskussion.....	36
5.4 Vidare forskning.....	36
6 SLUTSATSER	37
REFERENSER	38

BILAGA 1 INFORMATIONSBREV TILL AKTÖRER

BILAGA 2 INFORMATIONSBREV UNGDOMAR

BILAGA 3 INFORMATIONSBREV FÖRÄLDRAR

BILAGA 4 FRÅGEGUIDE UNGDOMAR

BILAGA 5 FRÅGEGUIDE AKTÖRER

BILAGA 6 FRÅGOR TILL UNDERLAG AV INTERAKTIONSANALYS

1 INLEDNING

Trygghet anses i flera politiska dokument vara en mänsklig rättighet för alla individer. Det finns dock en ojämn fördelning i samhället, med utgångspunkter i vilka individer som upplever trygghet. Det finns flertalet individer som av olika anledningar upplever otrygghet, vilket även kan påverka deras hälsa på olika sätt. Den upplevda tryggheten kan påverkas av brist på ekonomiska resurser, otrygga uppväxt- och familjeförhållanden och otrygg bostads- och arbetsmiljö. Utifrån detta anser författaren att känslan av otrygghet i samhället är ett folkhälsoproblem. Författaren anser det viktigt att på olika sätt arbeta med att minska ojämlikheter i trygghet och hälsa. Ett sätt som författaren vill lyfta fram i denna uppsats och som anses vara viktigt i arbetet med att förbättra folkhälsan i samhället är att lyssna och ta till sig åsikter från enskilda individer.

I denna uppsats har författaren fokuserat på ett socioekonomiskt utsatt bostadsområde i en större stad i mellersta Sverige. Ungdomar som på olika sätt har anknytning till bostadsområdet har komma till tals i vad de tycker kan påverka känslan av trygghet på bostadsområdet. Ungdomarnas åsikter har jämförts med vuxna aktörer som på olika sätt arbetar med trygghet på bostadsområdet. Har ungdomarna liknande åsikter kring trygghet som de som arbetar med trygghet på bostadsområdet?

Ambitioner finns att uppsatsens resultat kan användas i de hälsofrämjande och förebyggande åtgärderna som bedrivs på bostadsområdet.

2 BAKGRUND

För att underlätta läsningen av denna uppsats har viktiga begrepp definieras. Begreppen presenteras nedan i bokstavsordning.

2.1 Begreppsdefinitioner

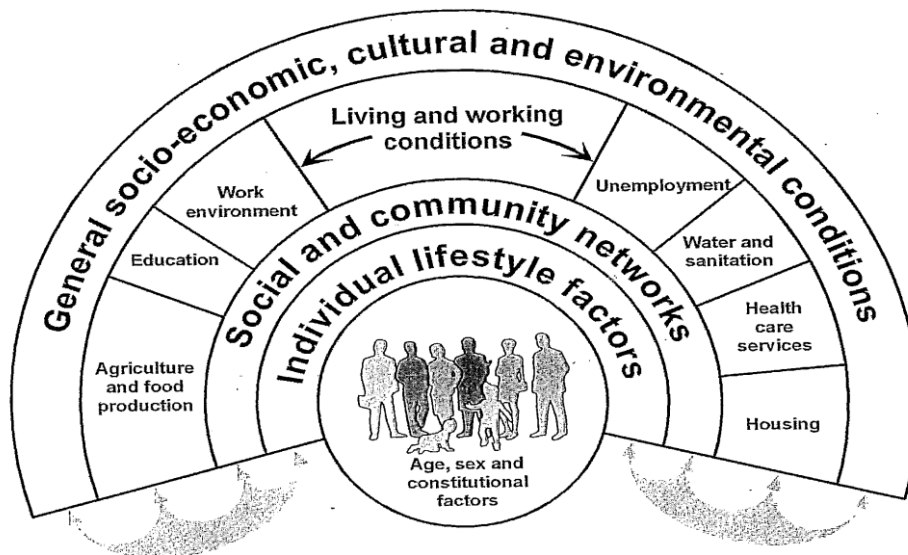
- *Aktörer*: Personer som på olika sätt arbetar med trygghet på bostadsområdet.
- *Förebyggande arbete*: Syftar på alla tre insatsnivåerna. Den först nivån är den universella och fokuserar på insatser som handlar om att främja hälsa oavsett grad av risk för ohälsa. Selektiva nivån riktar sig till grupper i samhället som exponeras för en eller flera riskfaktorer för ohälsa. Indikerade nivån riktar insatserna till individer som har identifierade problem (Folkhälsoinstitutet [FHI], 2010a).
- *Here 4U*: En av fem enheter på Förebyggarcentrum vilka bedriver hälsofrämjande och förebyggande insatser, med fokus på trygghet, på bostadsområdet. Detta sker främst med hjälp av ungdomar och deras engagemang (Here 4U, 2010).
- *Hälsa*: Hälsa är ett tillstånd av fysiskt, socialt och psyksikt välbefinnande och inte bara ett tillstånd av sjukdom. Hälsa är en resurs i vardagen och inte livets mål. Begreppet har en positiv innebörd vilket innefattar både sociala och personliga resurser men även fysisk kapacitet (World Health Organisation [WHO], 1998).
- *Hälsofrämjande arbete*: Är en process som syftar till att möjliggöra människors kontroll över sin egen hälsoutveckling (World Health Organisation [WHO], 1986).
- *Riskfaktor till trygghet*: Brist på sociala, ekonomiska och miljömässiga resurser på bostadsområden som kan leda till otrygghet och ohälsa (Folkhälsoinstitutet [FHI], 2010b).
- *Skyddsfaktor till trygghet*: Starka sociala, ekonomiska och miljömässiga resurser på bostadsområden som kan motverka otrygghet och ohälsa (Folkhälsoinstitutet [FHI], 2010b).
- *Socialt kapital*: Handlar om sociala samhörigheten som finns i ett område. Det är processen mellan människor som skapar nätverk, normer och social tillit. Det skapas genom interaktion mellan människor i vardagen. Starkare sociala nätverk ledare till fördelar i hälsoutveckling (World Health Organisation [WHO], 1998).
- *Trygghet*: Att vara trygg och inte känna oro eller hot av företeelse i omgivningsmiljön (Nationalencyklopedin, 2011).
- *Ungdomar*: Ungdom är de individer som är mellan 10-19 år (World Health Organisation [WHO], 2011).

2.2 Trygghet och dess politiska förankring

Att känna trygghet är en mänsklig rättighet för alla individer enligt Förenta Nationernas förklaring om de mänskliga rättigheterna från år 1948 (United Nation [UN], 2011). Detta beskrivs även i *Hälsa 21*, Världshälsoorganisationens dokument för 21 målområden för uppnådd hälsa i världen fram till år 2020. (World Health Organisation [WHO], 1999). I Sverige beskrivs begreppet trygghet i regeringens proposition från år 2008; *En förnyad folkhälsopolitik*, vilken bygger på *Hälsa 21*. Propositionen har elva målområden som alla bygger på hälsans bestämningsfaktorer. I propositionen står det att trygghet är en viktig och grundläggande förutsättning för att förbättra befolkningens hälsa på lika villkor. Det står även att människor som känner delaktighet samt lever i gemenskap som grundar sig på omtanke, solidaritet och ansvarstagande känner mer trygghet och har bättre hälsa än de som inte får samma sociala förutsättningar. I Sverige kan den upplevda tryggheten påverkas av bland annat otrygga uppväxt- och familjeförhållanden och otrygg bostads- och arbetsmiljö. Alla elva målområdena kan kopplas direkt eller indirekt till trygghet och hälsa eftersom trygghet kan kopplas till sociala, ekonomiska och miljömässiga bestämningsfaktorer till hälsa. Detta förklaras mer ingående längre ned. Främst ett målområde kan dock kopplas till trygghet och hälsa i människor närmiljö, nämligen målområde 2 *Ekonomisk och social trygghet*. Detta på grund av att trygghet beskrivs kunna påverka människors hälsa och välbefinnande (Socialdepartementet, 2008).

2.3 Hälsans bestämningsfaktorer

Människors hälsa kan påverkas av flertalet faktorer i samhället. Dahlgren & Whitebread (2007) har utvecklat en modell som visar både individuella och samhälliga faktorer som kan påverka människors hälsa positivt eller negativt (figur 1). Modellen utgår ifrån fyra nivåer som ligger på varandra. Längst upp i modellen finns strukturella faktorer i samhället som politiska beslut, lagar, ekonomiska och miljömässiga förutsättningar. Under den kommer boende- och arbetsförhållanden därefter sociala nätverk och sedan individuella livsstilsfaktorer som exempelvis kost och tobaksvanor. Dahlgren och Whitebread förklarar även att ålder, kön och gener har betydelse för människors hälsa. Dessa faktorer har dock människor ingen eller litet inflytande över. Modellen beskriver dock att hälsa kan påverkas av sociala - och ekonomiska och miljömässiga faktorer i samhället.

Figur 1. Hälsans bestämningfaktorer (Dahlgren & Whitbread, 2007 s 11).

Enligt Marmot (2006) finns det en social gradient i samhället, främst utifrån de socioekonomiska förutsättningarna. Denna gradient visar på en ojämlikhet i hälsa. Hälsan i Sverige beskrivs dock enligt Socialdepartementet (2008) ha utvecklats positivt i jämförelse med andra länder efter som människor här är friska och lever längre än i andra länder. Dock finns det skillnader i hälsa mellan olika socioekonomiska grupper, mellan kvinnor och män och mellan inrikes- och utrikesfödda. Detta handlar framförallt om individer och grupper som är mindre resursstarka. Enligt Marmot (2006) förklaras detta fenomen av den sociala gradienten i samhället som dessutom är hieratisk uppbyggd. Marmot illustrerar gradienten genom en trappa med flera steg. Individer längst upp på trappan har bättre hälsa, högre utbildningsnivå och bättre förutsättningar att kontrollera den egna hälsan än de på trappsteget nedanför och så vidare. Grunden till ohälsa och sjukdom i samhället förklaras genom samverkan mellan gener och omgivningsmiljö men det är framförallt stressmekanismen som Marmot lyfter fram. Människor med sämre förutsättningar till att kunna kontrollera och påverka sin egen livssituation ökar risken för stress. Detta kan sedan leda till sämre social samhörighet och tillit mellan individer och grupper som sedan kan leda till sämre upplevd trygghet. Detta kan öka risken för stressrelaterade problem som exempelvis hjärt- och kärlsjukdomar men även sämre levnadsvanor. En god social och trygg miljö kan dock trots dåliga gener leda till bättre hälsa enligt Marmot.

2.4 Trygghet som bestämningsfaktor för hälsa

Människan behöver olika grundläggande behov för att må bra och ha hälsa. Marslow har utvecklat en behovsmodell som skildras som en hierarkisk triangel. Det mest grundläggande behovet för människan ligger i botten av triangeln och är det fysiologiska behovet (luft, vatten, föda, motion och rörelse). Behovet av att känna och uppleva trygghet ligger på andra plats. Efter det kommer behovet av kärlek och samhörighet, sedan behovet av uppskattning i form av berömmelse och erkännande. Längst upp i den hierarkiska modellen ligger behovet av att självförverkligande. För att kunna tillgodose de olika behoven behöver behoven på de lägre nivåerna uppfyllas för att kunna tillgodose de som befinner sig högre upp i hierarkin (Marslow, 1943).

Enligt Folkhälsoinstitutet (FHI) så kan boendemiljöer där känslan av trygghet är liten påverka den fysisk och psykiska hälsan. Att bo i en otrygg miljö kan begränsa människors benägenhet att utöva exempelvis fysisk aktivitet vilket kan påverka den fysiska hälsan (FHI, 2005). Lim & Taylor (2005) fann dock inget samband mellan otrygg boendemiljö och lägre andel fysisk aktiva. Den psykiska hälsan kan påverkas genom att människor som lever i områden där känslan av trygghet är låg bo kan känna mer stress och oro än de som lever i mer trygga områden (FHI, 2005).

2.4.1 Fysiska planeringen och dess påverkan på trygghet

Enligt Socialdepartementet (2008) är samhällsplaneringen en bestämningsfaktor för trygghet. FHI (2010b) beskriver att slitna eller förfulade miljöer och områden kan få människor att känna otrygghet och vantrivsel. Även täta buskage kan göra att känslan för otrygghet förstärks. Tillgång till mötesplatser, tillgänglighet mellan befintliga bostäder, större möjlighet till gröna ytor och miljöer lämpade för fysisk aktivitet är dock skyddsfaktorer för trygghet och hälsa. I en studie av Johansson, Rosén & Kuller (2011) beskrivs bra planerad belysning kunna få äldre personer samt yngre kvinnor att gå eller cykla utomhus efter det blivit mörkt. Bra belysning är även en skyddsfaktor för trygghet enligt FHI (2010b).

Boström, Persson & Eriksson (2010) förklarar att det går att planera boendemiljön så att det möjliggör trygghet i form av social interaktion mellan människor och grupper. Även andra former av socialt kapital som social delaktighet och sociala nätverk kan utvecklas vid rätt boendeplanering. Kullberg et al. (2009) visar ett samband mellan hur bostadsmiljön är planerad och rädslan för att utsättas för brott.

Boende i flerfamiljshus upplevde mer otrygghet och hade högre trygghetsrelaterade problem och brottslighet än de som bodde i småskalig bebyggd miljö (ibid).

2.4.2 Sociala och ekonomiska faktorer kopplat till trygghet

Socialt kapital har en stor betydelse för trygghet och hälsa (Putman, 2000; Wamala 2003; Marmot; 2006; Boström, Persson & Eriksson, 2010). Putman (2000) beskriver att områden där det bor människor med starkt socialt kapital, oftast finns människor som upplever mer trygghet. Detta har samband med låg förekomst av brott och kriminalitet. Dock poängterar Putman att effekterna av socialt kapital, oavsett om de är bra eller dåliga, inte bara kan avgränsas till fattiga och utsatta områden. Det kan dock vara bra att fokusera på socialt kapital i utsatta och segregerade bostadsområden på grund av att det finns människor som är låginkomsttagare (lågt ekonomiskt kapital) vilket enligt Putman kan kopplas till utbildningsnivån (humankapital). Socialt kapital kan således ha en viktig roll i utsatta människors hälsa och välbefinnande enligt Putman.

Boström, Persson & Eriksson (2010) studie pekar också på att socialt kapital kan påverka den upplevda tryggheten i ett bostadsområde. Bra tillit och kamratskap mellan människor i ett bostadsområde kan enligt deras studie motverka otrygghet och ohälsa. Även Mee (2010) fick fram liknande resultat. Studien visar att bra interaktion och samhörighet mellan vuxna och barn och ungdomar på ett bostadsområde har en betydelse för trygghet på bostadsområdet. Socialdepartementet (2008) lyfter fram att socialt kapital i form av sociala nätverk kan skapa en identitetskänsla samt självkänsla. Detta kan möjliggöra att individer upplever bättre hälsa. Särskilt betydelsefulla är det sociala nätverket som utgörs av familj, släkt och vänner. Eriksson et al. (2010) visar dock att socialt kapital och upplevd trygghet och hälsa kan variera utifrån utbildningsnivå och kön. I studien upplevde exempelvis män mycket större trygghet att vistas själva utomhus efter det blivit mörkt i jämförelse med kvinnor. Studien fann inga negativa effekter av socialt kapital.

Boström, Persson & Erikssons (2010) visar att de som bor i småskaligt bebyggd miljö betonar trygga relationer som mest betydelsefullt för ett tryggt bostadsområde. De som bodde i flerfamiljshus vill ha stöd gällande skapandet av sociala relationer till grannar. Sociala relationer mellan människor och grupper i ett område kan även få mindre önskvärda konsekvenser enligt Portes (1998). Samma sociala relationer som ger möjligheter för hälsa och trygghet för vissa kan ge begränsningar för andra människor och grupper. Framgångsrika

människor kan exempelvis uppleva stora krav från andra människor gällande deras tillgång på resurser . (ibid.)

Socialt kapital i form av social delaktighet, medborgligt engagemang och inflytande är enligt Wamala (2003) också av betydelse för trygghet och hälsa. Är detta sorts kapital lågt kan det leda till otrygghet, bristande tillit, låg delaktighet och inflytande. Detta kan sedan leda till social utslagning och ohälsa. I en Australiensisk studie gjord av Baum, et al. (2000) visar resultatet att delaktighet kan påverka socialt utsatta människors möjlighet till positiv hälsoutveckling. Ges det möjligheter till delaktighet och engagemang bland lokalbefolkningen kan detta öka både den självupplevda hälsan och tryggheten framförallt för socialt utsatta människor.

Enligt FHI (2010b) kan den upplevda tryggheten på bostadsområden påverkas negativt av ungdomsgång. Detta framkom även i en fokusgruppsstudie av Runesson & Skawinska (2006). Ungdomsgång upplevdes som en riskfaktor för otrygghet av alla deltagare i studien. Det var framförallt de äldre mellan 60-80 år som upplevde mest rädsla för ungdomsgång. Närvaro av poliser kan öka känslan av trygghet enligt både Runesson och Skawinska (2006) och FHI (2010b). Framst kunde poliser öka känslan av trygghet om de patrullerar nära ungdomsgång (Runesson & Skawinska, 2006).

2.4.3 Yttre faktorer i omgivningsmiljön och dess påverkan på trygghet

Kullberg et al. (2009) beskriver att ryktet i ett område kan påverka den upplevda tryggheten. Ryktet kan vara en indikator på den sociala strukturen på ett område då de boende kan använda ryktet till att rangordna och positionera sig själv och andra. Ryktet är även något FHI (2010b) tar upp som riskfaktor till otrygghet. Har ett bostadsområde dåligt rykte kan detta påverka valet att flytta dit.

Enligt den Folkhälsopolitiska rapporten från FHI (2005) kan kunskaps- och informationsbrist bestämma människors upplevda trygghet. Medias rapportering kring våldets utbredning och karaktär beskrivs ha en stor betydelse kring om människor vågar utnyttja det offentliga rummet.

Kameraövervakning kan ha en positiv effekt för känslan av trygghet enligt Runesson och Skawinska (2006). Det fanns dock några i deras studie som upplevde kameror som integritetskränkande.

2.5 Brotts och kriminalitet kopplat till trygghet

Ekonomisk och social otrygghet kan leda till oro och rädsla att utsättas för brott och kriminalitet (Marmot, 2006; Brottsförebyggande Rådet [BRÅ], 2011). Individer och grupper som har sämre förutsättningar i samhället lever i mer utsatta och segregerade bostadsområden med sämre boende och sämre upplevd hälsa i jämförelse med de som har bättre förutsättningar och resurser. Detta kan leda till ökad kriminalitet, sämre social samhörighet och tillit mellan individer sinsemellan samt i och mellan grupper, vilket sedan kan leda till minskad trygghet (Marmot, 2006).

De flesta svenskar är generellt trygga och oroar sig inte för brott, vilket inte har förändrats de senaste åren. Det förekommer dock regionala skillnader i upplevd trygghet i Sverige. Boende i Skåne och Västmanland och Örebro län upplever mest oro för att drabbas av brott och upplever även minst trygghet gällande att vistas ensam ute på bostadsområdet. I Västmanland upplever flertalet invånare otrygghet att gå ut en sen kväll på grund av risken för brott samt en oro för att en närstående ska drabbas av brott av olika slag (BRÅ, 2011).

I en nyligen gjord sammanställning av Landstinget Västmanland år 2010, som genomfördes på västmanlänningar mellan 18-84 år framkom det att det finns lokala skillnader i upplevd trygghet mellan olika bostadsområden i Västerås. Undersökningen genomförs med utgångspunkt på hälsa, levnadsvanor och livsvillkor bland befolkningen i Västmanland. Bostadsområdet Bäckby som denna uppsats fokuserar på utmärkte sig mest bland alla bostadsområden i Västerås, eftersom den upplevda otryggheten i form av att avstå från att gå ut efter det blivit mörkt var högst bland alla bostadsområden i Västerås (Landstinget Västmanland, 2010). I en likande undersökning från år 2010 på ungdomar i årskurs 7, 9 och årskurs två på gymnasiet visar resultatet att den upplevda tryggheten är bättre både i jämförelse med de som svarat på ovanstående undersökning på 18-84 åringar samt i jämförelse med andra bostadsområden i Västerås (Landstinget Västmanland, 2011).

2.6 Problemformulering och avgränsning

Känslan av trygghet varierar mellan olika socioekonomiska grupper i samhället. Bostadsområden där det bor människor med olika kulturella bakgrunder har sämre socioekonomisk status och upplever mer otrygghet än bostadsområden med bättre socioekonomisk status samt mer inrikesfödda (Socialdepartementet, 2008). Bostadsområdet Bäckby som denna studie fokuserar på är ett område med högre andel utrikesfödda, mer arbetslöshet samt högre ohälsotal (Västerås Stad 2011a) än Västerås totalt (Västerås stad,

2011b). Den upplevda tryggheten på bostadsområdet varierar också i jämförelse med ungdomar och vuxna. Således finns det ett folkhälsointresse att på ett djupare sätt undersöka vad ungdomar och vuxna anser påverkar tryggheten på bostadsområdet. Enligt Kullberg et al. (2011) så behöver forskning kring bland annat kring trygghet på bostadsområden utvecklas till att ha mer fokus på de boende och deras uppfattningar. Det kan även vara en fördel att lyfta fram och jämföra åsikter kring trygghet av de boende, eftersom de kan vägleda det hälsofrämjande- och förebyggande arbete med trygghet som bedrivs på bostadsområdet. Denna uppsats kan således vara användbar utifrån det perspektivet.

2.7 Syfte

Syftet är att öka förståelsen kring vad ungdomar och aktörer upplever kan påverka tryggheten på ett bostadsområde i en stad i mellersta Sverige.

3 METOD

Under detta avsnitt presenteras uppsatsens metodologiska tillvägagångssätt. Först förklaras forskningsansats och datainsamlingsmetod. Därefter beskrivs planerings- genomförande- och analyseringsprocessen av fokusgruppsintervjuerna. Sist beskrivs uppsatsens etiska överväganden, tillförlitlighet och trovärdighet.

3.1 Forskningsansats och datainsamlingsmetod

Utifrån syftet har en kvalitativ ansats valts. Kvale (1997) beskriver att om syftet är att undersöka människors uppfattningar och få en förståelse kring detta så är en kvalitativ forskningsansats ett lämpligt val. I denna uppsats har kvalitativa fokusgruppsintervjuer används för att få fram förståelse och kunskap kring vad som kan påverka tryggheten. Valet gjordes på grund av att möjliggöra en interaktion vilket Denscombe (2010), Kreuger & Casey (2000) samt Webb & Kevern (2001) tar upp som fördelar med fokusgruppsintervjuer. Fokusgrupper möjliggör även variationer i svaren av deltagarna (Tillgren & Wallin, 1999). Dessutom förklarar både Kreuger & Casey (2000) och Webb & Kevern (2001) att fokusgrupper blivit allt vanligare i forskarvärlden. Tillgren & Wallin (1999) lyfter fram att detta kan bero på att tillämpningen av metoden har börjat bli mer kritiskt analyserat ur ett vetenskapligt perspektiv.

En studie kan ha två utgångspunkter, induktiv eller deduktiv. Induktiv utgångspunkt handlar om att utgå från verkligheten och människors åsikter och berättelse helt utan förväntningar eller förförståelse. En deduktiv utgångspunkt utgår från teorin och gör förutsägelser om verkligheten (Lundman & Graneheim, 2008). Denna uppsats har utgått ifrån åsikterna från fokusgruppsdeltagarna i utvecklandet av bakgrundsforskningen och slutsatser, vilket gör att uppsatsen har mer induktiv fokus.

3.2 Planering av fokusgruppsintervjuer

Enligt Morgan (1998) är det viktigt att noga planera genomförandet av fokusgruppsintervjuer. Kreuger & Casey (2000) förklarar att detta ska göras utifrån de ekonomiska, tidsmässiga och kompetensmässiga resurser som finns. Det är även viktigt att ha en bra balans mellan dessa resurser och designen på studien. Detta är något som har tagits med i beräkningen vid utvecklandet av uppsatsen. Studiedesignen handlar enligt Kreuger & Casey (2000) om hur en studie ska utformas för att svara på syftet. För att välja rätt design är det viktigt att tänka på hur grupperna ska konstrueras och hur många det ska vara i varje grupp. Denna uppsats har valt en multikategoriserad design på grund av att uppsatsen syftar till att undersöka

uppfattningar kring trygghet av både ungdomar och aktörer på bostadsområdet Bäckby. Designen ger enligt Kreuger & Casey (2000) möjligheter att jämföra de båda gruppernas åsikter. Kreuger & Casey förklarar även att det är en fördel att diskutera studiens upplägg och syfte med personer som på något sätt har anknytning till forskningsområdet. Detta har författaren kontinuerligt gjort hela våren år 2011 med handledare samt samordnare och nyckelpersoner inom *Here 4U*.

För att öka deltagarnas engagemang och att öka tryggheten under fokusgrupperna har deltagarna bjudits på fika innan intervjuerna började. Enligt Morgan (1998) kan människor som erbjuds ersättning i någon form uppleva mer engagemang och trygghet samt att situationen kan upplevas mindre krävande i form av exempelvis tidsåtgång på deltagarnas fritid. Ungdomarna fick även varsin biobiljett som tack för deltagandet. Fikat och biobiljetterna stod *Here 4U* för. Fokusgruppsintervjuerna har planerats till att hålla på i cirka en timma. Enligt Tillgren & Wallin (1999) är det rekommenderat att fokusgrupper genomförs inom en till två timmar. Det viktigaste är dock att tydligt informera deltagarna om tidsåtgången.

3.3 Urvalsprocessen

I en fokusgruppstudie bestämmer forskaren själv vilka som passar att delta i studien, detta görs ofta utifrån syftet (Tillgren & Wallin 1999; Kreuger & Casey, 2000). Det är dock viktigt att noga tänka igenom hur många grupper som ska konstrueras samt vilka som ska delta i varje grupp. Deltagarna bör på något sätt ha en anknytning till diskussionsämnet. Konstrueras grupperna noga kan detta underlätta studiens trovärdighet och analysering eftersom det kan utvecklas bra och användbara diskussioner (Morgan, 1998; Kreuger & Casey, 2000). I denna uppsats har två grupper konstruerats, en med ungdomar och en med lokala aktörer. De har alla haft anknytning till ämnesvalet och bostadsområdet. Alla ungdomarna studerar på bostadsområdet och vissa bor även där. Aktörerna jobbar alla på olika sätt med trygghet på bostadsområdet.

Enligt Morgan (1998) är det typiska att använda tre till fem grupper i en fokusgruppstudie, men detta kan variera. Det är dock viktigt att enligt Morgan (1998) se till de resurser som finns tillgängliga och att det blir en bra och användbara diskussion mellan deltagarna. Att använda en grupp är riskabelt enligt Morgan. Används två till fyra grupper är det en liten fokusgruppsstudie enligt Morgan. Valet föll på att ha två fokusgrupper med olika målgrupper. Detta gjordes av tidsmässiga skäl och intresse av författaren som ville jämföra likheter och

skillnader mellan de som arbetar med trygghet på Bäckby samt de som går i skolan och växer upp på området. Varje grupp kommer ha sex deltagare. Enligt Kreuger & Casey, (2000) är det lämpliga att ha sex till åtta deltagare i varje grupp.

3.4 Rekrytering av fokusgruppsdeltagare

Under våren år 2011 genomförde författaren flertalet möten med samordnare och nyckelpersoner inom *Here 4U*. Det framkom lämpligt att rekrytera ungdomar och aktörer tillsammans med två kontaktpersoner på bostadsområdet. Kontaktpersonerna arbetar båda med trygghet på flera olika sätt, författaren har även träffat dem i tidigare sammanhang. Valet att få stöd i rekryteringen gjorde författaren av praktiska och tidsmässiga skäl.

Våren år 2011 genomförde författaren ett möte med samordnarna på *Here 4U*. Tanken var att efter mötet åka ut till bostadsområdet Bäckby och rekrytera lämpliga deltagare tillsammans med två kontaktpersoner. Författaren hade som mål att genomföra de båda fokusgrupperna inom två veckor. Enligt Kreuger & Casey (2000) bör rekryteringen av fokusgruppsdeltagare ske inom några veckor före intervjutillfället. Dock kan denna tid vara flexibel om författaren har lätt att kontakta och rekrytera deltagare.

Den ena av kontaktpersonerna hjälpte till med rekrytering och val av aktörer, val av tid att genomföra fokusgrupperna samt bokning av lokal. Den andra hjälpte till i valet av ungdomar. Enligt Tillgren & Wallin (1999) så har valet av lokal en stor betydelse för hur intervjun kommer fungera. Författaren fick förslaget att boka en lokal till fokusgrupperna som ligger i nära anknytning till den centrala skolan och vårdcentral. Lokalen användes bland annat som konferenslokal. Lokalen bokades främst av praktiska skäl men även att det fanns tillgång till ett kök där fika kunde förberedas.

Valet av aktörer föll på en samverkansgrupp kring trygghet på bostadsområdet. Samverkansgruppen bestod av cirka 20 aktörer som på olika sätt arbetar med trygghet och trivsel på bostadsområdet. En vecka innan fokusgruppsintervjun skickades ett informationsbrev till alla i samverkansgruppen (se bilaga 1). Informationsbrevet bifogades i samma e-post som information gavs om samverkansmötet. Det blev slutligen sex stycken aktörer som var intresserade att delta. Valet av när fokusgruppsintervjuerna skulle genomföras av när deltagarna lämpligast skulle kunna delta. Intervjun med aktörerna valdes att genomföras i direkt anknytning efter samverkansmötet.

Författaren genomförde rekrytering av ungdomar tillsammans med den andra kontaktpersonen. Detta skedde fyra dagar innan intervjutillfället. Valet föll på ungdomar som var cirka 15 år och gjordes utifrån kontaktpersonens rekommendationer. Det blev tre tjejer och tre killar som alla kände varandra och gick på samma lokala skola på bostadsområdet. Alla ungdomarna fick tre dagar innan fokusgruppsintervjun muntlig och skriftlig information kring uppsatsen (se bilaga 2). Informationen gavs till alla ungdomarna samtidigt i ett konferensrum på deras skola. Med under informationen fanns även den kontaktperson som rekommenderat ungdomarna samt en personal från skolan. Alla ungdomarna var positiva att delta. Därefter frågades ungdomarna efter deras föräldrars telefonnummer. Ungdomarna fick även hem ett informationsbrev till sina föräldrar (se bilaga 3). Författaren ringde samma dag upp fem av de sex föräldrarna. Den sjätte föräldern kontaktades dagen därpå. Föräldrarna fick muntlig information genom att ett informationsbrev läste upp i telefonen (bilaga 3). De tillfrågades även om deras barn fick tillåtelse att delta i en fokusgrupp. De var alla positiva till uppsatsen och samtliga ungdomarna fick föräldrarnas tillåtelse att delta.

3.5 Utveckling av frågeguide

För att få svar på syftet har två olika intervjuguider konstrueras med halvöppna frågor (se bilaga 4 och 5). Intervjuguiderna är uppbyggda på samma sätt med undantag för bakgrunds- och öppningsfrågorna, där ungdomarna har två frågor om fritidsintressen och framtidsplaner. Detta gjordes i syfte att anpassa frågorna till båda målgrupperna samt möjliggöra trygghet i grupperna. Att frågorna i intervjuguiden är halvöppna ger enligt Kreuger och Casey (2000) möjligheter att ställa följdfrågor. Frågorna bör även vara lättförståliga och korta. I en fokusgrupp bör varje fråga först ställas mer generellt för att sedan specificeras för att få större betydelse i studien. Frågorna i uppsatsen har inspirerats av flertalet studier kring trygghet och socialt kapital, främst av Brottsförebyggande Rådet [BRÅ] (2011) och Eriksson (2011). Frågorna har dock inte pilottestats vilket är en fördel för att öka trovärdigheten enligt Kreuger & Casey (2000). De har dock sammanställts i en specifik ordning utifrån rekommendationer för fokusgruppsintervjuer (ibid.). Rekommendationerna handlar om att börja med öppnande frågor för att skapa trygghet och trivsel i gruppen. Därefter bör frågorna bli mer anpassade så att deltagarna blir mer intresserade för ämnesområdet. Slutligen utvecklas frågorna så att det passar studiens syfte för att sedan avslutas med mera generella frågor.

3.6 Genomförande av fokusgrupper

Under de både fokusgruppsintervjuerna har författaren haft hjälp av en bisittare. Dennes roll är enligt Kreuger & Casey (2000) att assistera och föra anteckningar kring exempelvis

gruppinteraktionen. Detta har varit positivt eftersom författaren har kunnat fokusera mera på deltagarnas diskussion och åsikter kring trygghet. Bisittarens uppgift var att sitta och iakttä gruppens interaktion och föra anteckningar kring detta. Detta fick alla deltagarna information om vilket upplevdes positivt. Bisittaren blev praktiskt nog en person från *Here 4U*.

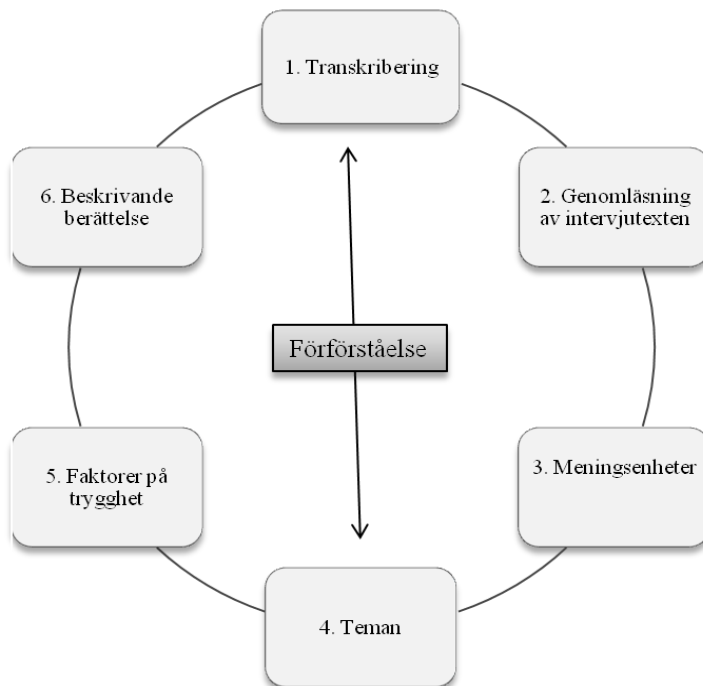
Den första fokusgruppen som genomfördes var med aktörerna. Det blev sex aktörer, fem kvinnor och en man som hade tackat ja till att delta i fokusgruppen. Innan fokusgruppsintervjun började bjöds det på fika. Deltagarna fick ännu en gång ta del av informationsbrevet (bilaga 1) som tidigare bifogats i e-posten. Fokusgruppsintervjun tog cirka 40 minuter exklusive presentation av deltagare samt information kring de etiska principerna och rättigheterna, vilket tog cirka 20 minuter.

Den andra intervjun genomfördes dagen efter med ungdomarna. Antalet ungdomar blev två killar och tre tjejer. En kille som informerats intresse samt tackat ja till att delta kom aldrig till fokusgruppsintervjun. Deltagarna fick fika samtidigt som de fick praktisk information i form av ett informationsbrev uppläst (se bilaga 2). Även denna intervju tog cirka 40 minuter exklusive presentation av deltagare samt information kring de etiska principerna och rättigheterna, vilket tog cirka 15 minuter. Utifrån vad aktörerna hade sagt om vad som kunde påverka tryggheten på bostadsområdet ställdes några frågor till ungdomarna kring detta. Detta gjordes i syfte att se om liknande åsikter fanns.

3.7 Analys av fokusgruppsintervjuer

Fokuset i analysen har varit på vad deltagarna har sagt om trygghet. Enligt Lundman & Graneheim (2008) och Tillgren & Wallin (1999) är innehållsanalys en lämplig analysmetod om fokuset är att ta reda på vad som sägs i en intervju genom att tolka stora mängder text. För att underlätta analysen av fokusgruppsintervjuerna användes en diktafon. Diktafonen hade möjligheter att föra över det inspelade materialet till en dator. Författaren lyssnade på ljudfilerna flera gånger för att sedan transkribera allt i ett dokument på datorn. Sättet att transkribera är inspirerat av Kvale (1997). Tillfällena då deltagarna hade längre pauser eller då nya deltagare hade åsikter under intervjun markerades med hakparantes med tre punkter i [...]. Med hjälp av meningskategorisering utkristalliserades olika teman kring trygghet. Meningskategorisering handlar enligt Kvale (1997) om att koda intervjutexterna under olika teman som baseras på studiens syfte. Analysen ska börja med att de transkriberade intervjutexterna läses igenom flera gånger för att få en bild över helheten (ibid.). Detta har gjorts många gånger för att få en rättvis bild över vad deltagarna har sagt.

Därefter har analysen fortsatt med att meningsenheter formuleras, vilket har gjorts utifrån teman som utkristalliserats från transkriberingen. Sedan har teman och utsagor knutits ihop till en beskrivande berättelse, som styrkts med citat. Figur 1 nedan visar den induktiva analysprocessen som använts i uppsatsen.

Figur 1. Analysprocessen (egen illustration, 2011).

För att underlätta meningsenheterna och dess kopplingar till diverse teman har färgkoder använts. I tabell 2 nedan visas en matris som skildrar ett exempel på hur olika faktorer tagits fram i transkriberingstexterna.

Tabell 1. Matris över analysprocessen.

Tema	Meningsenhet	faktor
Fysisk planering	[...] ser du långt fram att det är ljust så känns ju det då du ser nån komma och du ser redan tidigt ansiktet så kan ju det upplevas som en trygghetsfaktor [...]	Belysning och buskage

Fem olika teman utkristalliserades utifrån transkriberingen; fysisk planering, sociala faktorer, yttre faktorer, inre faktorer samt brott och kriminalitet. De har sedan legat som grund för

uppsatsens bakgrundsavsnitt. Under varje tema diskuterades olika trygghetsskapande faktorer. De olika teman kopplat till de olika trygghetsfaktorerna visas i tabell 2 nedan.

Tabell 2. Teman för trygghet utifrån analysen.

Fysisk planering	Sociala faktorer	Yttre faktorer	Inre faktorer	Brott och kriminalitet
Belysning och buskage	Sociala relationer, tillit och kamratskap	Rykte	Självkänsla	Cykelstöld
Torg och centrum planering	Poliser	Media	Självförtroende	Gängbildning
Boendeformer		Kameraövervakning		
Renlighet och trivsel				
Mötesplatser				

3.8 Interaktionsanalys

Enligt Webb & Kevern (2001) är det en av de viktigaste aspekterna i en fokusgruppsstudie att göra en interaktionsanalys. Denna form av analys görs under själva intervjutillfället. Syftet är att studera samspel och interaktion mellan deltagarna. Detta görs på grund av att fokusgruppsintervjuer skiljer sig från andra metoder vid insamling av empirisk information. Det är av stor betydelse att se hur en enskild grupp fungerar om fler ska göras samt jämföras sinsemellan (ibid.). Denna analys gjordes av bisittaren under de båda fokusgruppsstifällena. Till hjälp hade bisittaren en mall med frågor (se bilaga 6) som till viss del inspirerats av Webb & Kevern (2001). Reflektioner kring detta genomförs i metoddiskussionen.

3.9 Etiska överväganden

De är viktigt att informera deltagarna kring deras delaktigheter och rättigheter innan en undersökning genomförs. Detta görs ofta genom ett informationsbrev (Denscombe, 2010). I denna uppsats har deltagarna informerats kring rättigheterna med hjälp av ett informationsbrev. Informationsbrevet är konstruerats utifrån Vetenskapsrådet (2002) fyra etiska principer för hur forskning ska bedrivas. Dessa etiska principer är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttandekravet (ibid.). Deltagarna har fått information kring uppsatsens syfte. De har även informerats kring att de själva bestämmer sin delaktighet samt att det är frivilligt och att de när som helst kan avbryta. Deltagarna har även fått tagit del av att uppgifterna behandlas försiktigt så att inte oberoende personer får tag på dessa samt att all information endast används i forskningssyfte.

3.10 Trovärdighet och tillförlitlighet

Resultatet av en fokusgruppstudie är svåra att generalisera (Kreuger & Casey, 2000). Tillgren & Wallin (1999) förklarar att eftersom urvalet i en fokusgrupp oftast är styrt utifrån syftet bör resultatet inte generaliseras. Denscombe (2010) beskriver att generaliserbarheten i en kvalitativ studie är ifrågasatt på grund av ett fåtal antal deltagare. Överförbarhet är ett begrepp som lättare kan användas i kvalitativa studier på grund av att det är lättare för forskaren att fundera över i vilken utsträckning resultaten kan överföras till andra studiers resultat (ibid.). Denna uppsats har ett resultat som baseras på ett litet antal deltagare. Det kan således minska möjligheterna och trovärdigheten att jämföra denna uppsats resultat med andra liknande studier.

Studiens tillförlitlighet handlar enligt Denscombe (2010) bland annat om studien skulle kunna upprepas och generera liknande resultat. För att öka tillförlitligheten är det viktigt att på ett fullständigt och noggrant sätt förklara studiens tillvägagångssätt, från beslut, metod och analysering. Detta beaktades under skrivandet av uppsatsen.

För att öka trovärdigheten i en kvalitativ studie bör frågorna i intervjuguiden pilottestas (Kreuger & Casey, 2000). Detta har dock inte gjorts i denna uppsats. Frågorna i intervjuguiden har dock valts utifrån andra studier kring trygghet och frågornas sammansättning har diskuterats med nyckelpersoner inom *Here 4U* samt handledare för uppsatsen. Trovärdigheten i en kvalitativ studie där datainsamlingen genomförts i intervjuform kan diskuteras enligt Denscombe (2010). Det kan dock vara positivt att genomföra intervjuer där deltagarna har valts i ett sammanhang där de har anknytning till ämnesområdet. Detta på grund av att nyckelpersonerna, det vill säga de som intervjuas, har kunskaper och erfarenhet kring ämnesområdet. För att öka tillförlitligheten och trovärdigheten är det även enligt Kreuger & Casey (2000) viktigt att lyssna noga på deltagarnas åsikter kring det valda ämnet. Det är även betydelsefullt att i slutet av fokusgruppsintervjun ge deltagarna en sammanfattning kring vad som sagts samt om det stämmer. I denna uppsats har deltagarna valts för att de har anknytning till bostadsområdet i fråga. Författaren har även haft möjlighet att fokusera på deltagarnas åsikter på grund av att bisittaren varit ett stöd gällande interaktionsanalysen. De har även getts möjligheter att kommentera författarens sammanfattning efter intervjun. Trovärdigheten kan även stärkas om analysmetoden är strukturerad enligt Kreuger & Casey (2000). Denna uppsats följer Lundman & Graneheims (2008) samt Kvaales (1997) strukturerade tillvägagångssätt för analysering.

4 RESULTAT

Resultatet utgår ifrån vad som framkom under fokusgruppsintervjuerna. Det presenteras i kronologisk ordning utifrån de fem teman och de faktorer som utkristalliserades under analysen.

4.1 Fysisk planering och trygghet

4.1.1 Belysning och buskage

Resultatet från fokusgruppsintervjun med ungdomarna visade att de flesta upplevde belysning och buskage som en trygghetsfaktor. Skog och täta buskage på bostadsområdet upplevdes otryggt, främst kvällstid. Att ta en omväg runt ett skogsparti framför att gå igenom ett område med tät buskage var något som främst tjejerna föredrog. Att gå igenom en mörk skog kopplades ihop med risken att bli våldtagen. Även fast tät buskage var en risk för upplevd trygghet var det främst området kring det lokala torget som upplevdes mest otryggt, främst på kvällstid. På dagtid upplevdes torget mer tryggare.

[...] ja där är det mest tryggt [...] på dagen i alla fall [...] dom ska tända lampor på nätterna också typ kvällar [...] så man inte behöver vara rädd hela tiden då man går typ på vintern klockan nio och man ska gå och köpa nånting på ICA där är det rätt så mörkt [...] och då kanske det inte är så många lampor tända också [...] (ungdomarna)

Belysning och buskage var också faktorer som alla aktörerna beskrev kunde påverka tryggheten på bostadsområdet. Fanns det bra belysning och öppen vegetation kunde detta öka känslan av trygghet. Främst upplevde vissa aktörer att det kunde bli enklare att se och känna igen personer som de möter.

[...] ser du långt fram att det är ljust så känns ju det då du ser nån komma och du ser redan tidigt ansiktet så kan ju det upplevas som en trygghetsfaktor [...] (Aktörer)

4.1.2 Torg- och centrumplanering

I fokusgruppsintervjun med ungdomarna framkom det att miljön kring torget var mycket viktigt för den upplevda tryggheten. Det framkom även bland några ungdomar att det var roligt att torget hade många butiker.

[...] jag tror det är mest miljön om dom gör mycket så här [...] om dom gör miljön riktigt fin så här [...] fixa träd stolar bänkar [...] dom håller på att göra bänkar nu [...] (Ungdomar)

Aktörerna däremot hade många åsikter kring torg- och centrumplaneringen. Vissa aktörer upplevde torget som en trygg plats medans det fanns aktörer som ville förnya och utveckla hela torget.

[...] centrum skulle behöva fräschas upp [...] inte bara fräschas upp det skulle behöva byggas om eller rivas [...] (Aktörer)

För nuvarande hade torget fått nya bänkar och ny belysning vilket upplevs positivt av de flesta aktörer. Inom kort skulle torget fräschas upp genom att entrén på skolan, vilket ligger i nära anknytning till torget, skulle utvecklas. Detta hoppades kunna öka trivsamenheten och tryggheten runt torg och centrum.

[...] huset ska ju utvecklas och då handlar det framförallt om att skapa en trevlig och inbjudande entré kring huset och då blir det förstås en del av torget [...] (Aktörer)

4.1.3 Boendeformer

Under fokusgruppsintervjun med ungdomarna framkom det att de flesta ungdomarna upplevde en skillnad i upplevd trygghet mellan var på området människor bodde. Främst beskrevs miljön kring hyreshusen som mest otrygga i jämförelse med villorna på området. Bland ungdomarna förekom dock åsikter om att tryggheten hade blivit sämre bland villorna på senare tiden. Detta sades bero på trakasserier. Hyreshusen kring Pudelungsgatan upplevdes av de flesta ungdomarna som mest otryggt att vistas runt även fast det fanns olika åsikter om detta.

[...] Pudelungsgatan dom säger det är inte bra [...] det är kaos [...] nej jag skoja det är lugnt [...] det är inte alls lugnt [...] man kan gå där utan att känna sig rädd [...] alltså man känner sig inte så rädd för det men man vet att det händer saker [...] nej [...] jag tror inte man är rädd för att det är Bäckby utan det är ifall det är mörkt och man är tjej [...] då är man rädd det spelar ingen roll vart man är [...] man är fortfarande rädd [...] inte för att det är just Bäckby [...] (Ungdomar)

Samtliga aktörer beskrev att det kunde finnas skillnader i upplevd trygghet beroende på vilken boendeform människor bodde. Aktörerna beskrev även att de som bodde på bostadsområdet oftast rörde sig kring det område där de bodde. Uppfattningar fanns att det fanns olika grupperingar beroende på vilka boendeformer människor hade. De olika boendeformerna var även tydligt avgränsade till varandra vilket kunde skapa en känsla av otrygghet. Åsikter fanns om att detta kunna bero på människors sociala förutsättningar.

[...] sen tror jag att Bäckby har illafall om man tittar på våra bostäder så har det varit ett billigt boende och det medför ju också en typ av hyresgäster som kanske inte har de sociala förutsättningarna att göra eller klara av sitt boende riktigt [...] och då det kan bli ett problem för ett område [...] (Aktörer)

Uppfattningar fanns även bland aktörerna att både människor som bodde i villa respektive de som bodde i hyresrätter upplevde trygghet tillsammans med andra med samma boendeform. Det framkom även att bostadsområdet hade en fördel gällande att det fanns så många olika boendeformer. Detta kunde göra att människor lättare kunde bo kvar längre genom att det fanns förutsättningar till karriärsboende.

[...] en styrka för ett sånt här område att det finns många olika upplåtelseformer [...] i alltså att hyra bo[...] det gör att man alltså kan göra karriärsboende i området utan för den del lämna området [...] (Aktörer)

4.1.4 Renlighet och trivsel

Under fokusgruppsintervjun med ungdomarna förekom åsikter om att renlighet på bostadsområdet är betydelsefullt för den upplevda tryggheten. Några ungdomar beskrev att det nyligen hade varit en städdag runt torget och att människor på bostadsområdet hade blivit bättre på att hålla ordning och slänga saker.

[...] ja det var en städdag [...] men typ som när jag går ut om jag känner mig så här äckligt och så här [...] då kanske jag blir på dåligt humör men om jag går ut och ser att det är rent och allt är som det ska då blir man glad och bara [...] det har blivit rent här folk har typ skärpt till sig och tagit upp efter sig [...] (Ungdomar)

Aktörerna tyckte också att renlighet på bostadsområdet kunde öka den upplevda tryggheten. Det fanns dock åsikter om att det förekom mycket skadegörelse och klotter som beskrevs hänga ihop med känslan av trygghet och trivsel i form av renlighet. Samtliga aktörer upplevde klotter som något negativt för området. Åsikter fanns att det förekom mycket skadegörelse och klotter på bostadsområdet, dock beskrevs förekomsten av detta ha blivit mindre på senare tid.

[...] sen tänker jag också att det är viktigt att det är rent och snyggt och [...] absolut [...] det som är mindre bra också är ju att det finns en del skadegörelse [...] ja [...] jämt klottrat och jämt nedrivet [...] det hänger ju ihop med det du säger det blir fult [...] det blir slitet [...] jämt förstört mycket förstört [...] det är också väldigt höga skadegörelse [...] siffror alldeles för höga [...] och kommun kan väl också skriva under på det [...] alltså har framförallt har men där har väl trenden tydligt vänt [...] det finns inget som sticker ut [...] vi ser en trendvändning ja men [...] det kan bli mycket mycket bättre [...] (Aktörer)

4.1.5 Mötesplatser

Ungdomarna diskuterade inte mycket kring mötesplatsernas betydelse för ökad känsla av trygghet på bostadsområdet. Det förekom dock åsikter om att det fanns behov om att skapa ett separat rum med stolar på skolan där eleverna kunde jobba under mer tysta förhållanden. Detta ansågs kunna öka tryggheten på skolan eftersom eleverna i dagsläget mest hänger i korridorerna. Detta ansågs skapa tillfällen för bråk och otrygghet.

[...] om man vill att Bäckbyskolan ska känna tryggare då tycker jag att dom borde fixa som ett rum [...] där det finns så här stolar där man kan jobba för nu är det så att dom har öppnat matsalen en timme om dagen [...] och då vill liksom alla dit för det är så här lugn och ro där [...] för annars på rasterna så sitter man liksom på korridorerna utan nån stol och då blir det ganska jobbigt [...] vi har ingenstans att sätta oss [...] då kanske det blir nåt tjafs eller så där [...] istället för att bara gå och sätta sig nånstans och bara vara med dom andra så kanske man går runt lite mer [...] och då kanske det skapar bråk eller sånt [...] och det finns alltid dom skrikiga där man aldrig kan jobba [...] (Ungdomar)

Aktörerna fokuserade mest på att torget är den centrala mötesplatsen på bostadsområdet, där känslan av trygghet var betydelsefull. Det diskuterades mycket om utveckling av torget samt att torget kommer vara en central mötesplats i framtiden. För att öka tryggheten på torget fanns åsikter om att utveckla en centrumanläggning där funktionen skulle vara en mötesplats med kunskap där människor blir sedda. Utvecklingen av ett centralt köpcentrum kunde dock vara ett hot enligt vissa aktörer. Andra såg det som en styrka då köpcentrumet låg i nära anknytning till bostadsområdet. Dock upplevdes det inte kunna påverka känslan av att torget är den centrala mötesplatsen.

[...] frågan är om centrum kommer vara navet om tio år [...] det kanske blir IKEA [...] nej jag det finns ju en styrka och hot med att ha Erikslund [...] ja ja [...] jag kan tycka att man måste fokusera mer som en styrka för börjar man se det som ett hot då kommer det då blir det lite jobbigt för det är så pass stort redan så man måste liksom se möjligheterna med det som händer runt stadsdelen Bäckby [...] jag tänker jag håller med att se det som en styrka och jag tror inte att det kommer aldrig att ersätta den här känslan att vara mitt torg min hemvist mitt närområde mitt närköp alltså den här servicen som finns här att inte behöva vara beroende av bil [...] (Aktörer)

4.2 Sociala faktorer och trygghet

4.2.1 Sociala relationer, tillit och kamratskap

Den sociala relationen mellan enskilda människor och grupper på bostadsområdet var enligt ungdomarna mycket betydelsefull för känslan av trygghet. Några av ungdomarna beskrev att alla kände alla på området, både unga och gamla. Ungdomarna ansåg att det fanns mycket kompisar på bostadsområdet. Bland ungdomarna var en bra relation bland kompisar viktig för att känna trygghet och må bra. Det upplevdes även finnas mycket grupperingar på området vilket kunde skapa både trygghet och otrygghet. Samtliga ungdomarna hade åsikter gällande om det fanns en skillnad mellan olika kulturella befolkningsgrupper på området och var det kändes mest tryggt att vara.

[...] ja vid gränsen mot Skälby mot Bäckby ut där [...] där är det mest svenskar det händer inte så mycket där heller [...] jag tycker det är tryggare där jag bor [...] jag tycker inte det är så här endast för att det är en svensk eller så här nåt annat [...] jag känner några svenskar säg kände i alla fall [...] alltså där är det mest typ så här invandrare eller jag vet inte typ [...] alltså det behöver ju inte vara just invandrades fel [...] det kan beror på det också [...] (Ungdomar)

De olika bråken som enligt ungdomarna förekom på området berodde enligt ungdomarna på de sociala skillnaderna mellan människor på området. Att växa upp i ett område med sämre social status kunde även vara en risk att bli kriminell. Detta beskrevs av några bero på sämre sociala relationer och sämre inflytande mellan vissa människor.

[...] det beror lite på bråken som händer där [...] jag tror det är dom som får dåligt inflytande [...] (Ungdomar)

För att känna tillit till en person så var det enligt ungdomarna viktigt att känna personen ordentligt. Ungdomarna kände mest tillit till personer i deras närhet, främst i klassen. Ungdomarna var till viss del överens om att en persons rykte, exempelvis genom kriminella handlingar på området, kunde påverka om det gick att lita på personen. Det framkom dock vara viktigt att det inte bara skulle var ett löst rykte utan att det fanns en viss säkerhet att personen hade utfört handlingarna.

[...] jag skulle inte lita på nån som jag vet är dålig jag skulle aldrig lita på du vet [...] en som jag vet har gjort nånting som liksom så här bekräftat att han har gjort det så här [...] inte rykte som han har gjort den där saken fast det inte är sant [...] (Ungdomar)

Alla aktörerna ansåg att sociala relationer var det mest betydelsefulla för ett tryggt bostadsområde. Relationer mellan släkt och vänner av samma nationallitet som förekom på

bostadsområdet och som bodde nära varandra kunde öka den upplevda tryggheten. Aktörerna ansåg även att det förekom en stolthet på området. Stoltheten beskrevs bero på att boende på området ansåg att det var viktigt med en lokal tillhörighet och att området representerade en trygghet.

[...] och sen stolthet på området [...] gör det [...] dom som bor här har en enorm stolthet [...] speciellt dom unga människorna som vi träffar som jag träffar [...] har en stolthet för sitt område [...] stolta över att bo på området det representerar något för dom [...] det är viktigt för dom att ha en tillhörighet på det sättet och då är området väldigt starkt för dom [...]

(Aktörer)

En bra relation till poliser var även viktigt för trygghet ansåg de flesta av aktörerna. Det var dock viktigt att polisen förklarade sin närvaro genom att på olika sätt kommunicerar med invånarna på bostadsområdet. Om poliser inte kommunicerar om syftet med närvaron så kan det upplevas otryggt bland invånarna.

[...] men är det så polisen bara kommer och inte [...] att man har den relationen som du prata om då kan det bli [...] vad gör polisen här [...] vad är det nu som är på gång [...] men fattar dom liksom att det finns en anledning [...] (Aktörer)

Tilliten mellan boende på bostadsområdet ansågs av några aktörer vara bra. Några beskrev dock en viss försiktighet gällande att lita på människor på området. Ungdomar ansågs ta mer kontakt med människor än äldre. De upplevdes även vara hjälpsamma och artiga. De äldre på området beskrevs vara mer försiktiga att skapa relationer främst med ungdomar. Aktörerna beskrev att äldre människor kände en viss otrygghet att visats på framförallt torget. Detta på grund av närvaro av ungdomar.

[...] ja det tror jag tror att ungarna är bättre på att ta kontakt med vuxna än tvärtom absolut [...] och tyvärr så är det nog många äldre alltså äldre äldre pensionärer som är [...] känner sig otrygga framförallt på torget utifrån att när ungdomar är i grupp så låter dom [...] (Aktörer)

En viktig skyddsfaktor i skapande av trygghet och trivsel på området är enligt aktörerna, en tvärspektoriell samverkan mellan människor och organisationer. Denna samverkan beskrivs vara viktig och är långt framskriden i jämförelse med andra bostadsområden i Västerås. Främst lyfts samverkan med skola och näringsliv upp som en samverkansform som kan skapa trygghet.

[...] det finns många goda krafter som arbetar tillsammans [...] det finns en tradition på Bäckby att samverka som det kanske inte gör i andra stadsdelar på samma sätt [...] man hade kommit väldigt långt i arbetet att samverka [...] det man behöver fortsätta och jobba med är det man redan har börjat med och jobba långsiktigt och jobba med samverkan och försöka få in mer företagsverksamheter mot skolan så att eleverna att det finns en framtidstro i området [...] (Aktörer)

4.2.2 Poliser

Poliser och deras närvaro på området upplevdes av de flesta ungdomar vara negativt för den upplevda tryggheten. Vissa ungdomar ansåg att polisens närvaro kunde skapa oro och sämre fokus i skolan eftersom de då funderade på vad som hade hänt.

[...] jag tycker det inte känns bra när poliser är här [...] då vet man då känner man sig då har det hänt nåt [...] eller kommer hända [...] eller då tänker man har det hänt nåt eller kommer det hända nåt så blir man lite orolig då det är så här mycket poliser runt omkring [...] (Ungdomar)

Alla aktörerna ansåg att poliser kunde skapa en känsla av trygghet. Dock fanns det åsikter om att närvaro av poliser kunde vara en otrygghetsfaktor för inflyttande familjer och valet av bostadsområde.

[...] jag tänker ju att man som förälder ska flytta till ett bostadsområde om man är förälder man kommer hit med sina barn [...] och man tittar på flera olika alternativ till boende [...] och väljer man då en stadsdel där man behöver ha patrullerande poliser för att upprätthålla nån typ av trygghet när ska jag då våga släppa ut mina barn [...] alltså man ser ju att i stadsdelen där behövs det poliser som åker runt inte känns det speciellt tryggt att flytta hit med mina barn [...] (Aktörer)

4.3 Yttre faktorer och trygghet

4.3.1 Ryktet

Under fokusgruppsintervjun med ungdomarna framkom det att ryktet i och utanför bostadsområdet kunde skapa otrygghet. Ungdomarna beskrev att Pudelungsgatan hade sämst rykte bland de boende på bostadsområdet. Även bostadsområdet som helhet hade dåligt rykte enligt ungdomarna, både bland de som bodde på området och de som bodde utanför. Bostadsområdet beskrivs dock ha ett bra rykte i jämförelse med andra bostadsområden i Sverige.

Bjurhova där var det likadant [...] alltså det var bra där också [...] men där har dom också ett rykte [...] vi har bara dåligt rykte [...] jag var i Stockholm [...] alltså jag har bott där fast då var det bara helt dåligt [...] jag kommer inte ihåg själva platsen typ som området [...] men jag vet att det var mycket så här brott och sånt [...] mycket dåligt [...] jämfört med det så [...] så är Bäckby typ så här guldgruva eller hur man ska säga så här [...] (Ungdomar)

Aktörerna hade liknande uppfattningarna om ryktet. Vissa ansåg att ryktet ibland inte stämmer med den faktiska bilden av området. Ryktet var även olika från var på bostadsområdet en person bodde. Om en person förlitade sig på ryktet och inte tog reda på fakta skulle personen ha svårt att flytta någonstans över huvudtaget.

[...] man kanske inte alltid ska lyssna på hörsågen [...] utan ta reda på lite fakta om ett område själv [...] det finns ju så mycket oaser och jag menar nu när man har bil behöver man aldrig besöka Bäckby [...] (Aktörer)

4.3.2 Media

Samtliga ungdomar ansåg att media gav området en stämpel som ett slumområde. Media ansågs bara fokusera på de negativa händelserna som sker på bostadsområdet. Detta ansågs bero på att de ville locka läsare.

[...] jag tror nyheter drar bara till sig dåliga nyheter eftersom de bara vill få till tittare [...] så dom fokuserar nästan aldrig på det positiva om det inte är nått stort ställe typ som Stockholm eller nått [...] annars dom tänker bara på det negativa [...] (Ungdomar)

Ungdomarna tyckte att det fanns mycket positivt med bostadsområdet som media inte lyfte fram. Om media fokuserade på de positiva händelserna på bostadsområdet så skulle detta ändra stämpeln som slumområde.

det är ett slumområde men då man bor här är det inte så farligt [...] det händer ju lika mycket på andra ställen [...] men det är bara som det är Bäckby som det uppmärksammas [...] typ att media börjar typ ta upp dom positiva sakerna för då tar man bort det negativa [...] (Ungdomar)

Samtliga aktörer ansåg att media hade en stark påverkan på bostadsområdet. De ansåg också att media förvrängde bilden för att locka läsare och tittare. De ansåg alla att media borde fokusera mer positivt på bostadsområdet. Vissa aktörer hade även försökt påverka media att skriva något positivt.

[...] media har en jättestark påverkan [...] media påverkar supermycket [...] och dom har ju en tendens tyvärr att förvränga lite utav hur ska man säga delar utav det [...] media har ju ett syfte och det är ju att sälja lösa nummer då eller vad man ska kalla det för [...] men samtidigt man kan sälja bra med tidningar också genom att ge en positiv bild [...] även fast dom inte skriver om det så har vi i alla fall försökt få in det [...] förr eller senare så blir dom tvungna att skriva om det [...] (Aktörer)

4.3.3 Kameraövervakning

Alla ungdomarna tyckte att det var positivt att ha kameraövervakning på bostadsområdet eftersom det hände så mycket brott där. Kameraövervakning kunde öka tryggheten och en önskan fanns från samtliga att öka andelen kameror på området. Alla var överens om att det är negativt att kamerorna runt skolan har tagits bort på dagtid. Om det fanns kameraövervakning så kunde eventuella bevis mot brott säkras.

[...] och så sa vi att det var dåligt att dom hade tagit bort övervakningskamerorna på dagtid [...] för övervakningskameror ser man vad man gör [...] men när man inte har det [...] så om det har blivit nåt nån har tagit dator eller så där [...] så ser man inte vem det är för man har ju liksom inte nått bevis [...] (Ungdomar)

Aktörerna ansåg att kameraövervakning var positivt. Det var dock ingen idé att bara sätta upp kameror för att skrämmas. De skulle användas på rätt sätt med anmälan och uppföljning för att ge effekt. Det skulle dock inte bara gå att sätta upp kameror på området för att säkra en trygghet. Åsikter fanns att det handlade mer om att stärka de sociala relationerna.

[...] men jag tror inte det har varit nått [...] nä det har inte varit nånting sen dom satte upp dom där men alltså kameror har effekt ja men du kan aldrig bygga bort en trygghet utan trygghet handlar om känslor [...] ja och relationer [...] och du kan aldrig bygga bort det [...] (Aktörer)

4.4 Inre faktorer till trygghet

Under fokusgruppsintervjuerna med ungdomarna beskrevs också att trygghet handlade om att ha bra självkänsla. Att gå i skolan och ha bra självförtroende och känna frånvaro av oro framkom vara kopplat till trygghet. Att bli sedd och ha självkänsla ansågs även vara betydelsefullt bland aktörerna.

4.5 Upplevelser kring brott och kriminalitet

4.5.1 Cykelstölder

Ungdomarna ansåg att det fanns mycket cykelstölder på området. Det förekom skilda åsikter bland ungdomarna gällande vilket bostadsområde i Västerås som det stjäls mest cyklar. Tre bostadsområden i Västerås var de ställen som det diskuterades mest om. På bostadsområdet var Pudelungsgatan den gata som några av ungdomarna ansåg hade mest förekomst av cykelstölder.

[...] jag har hört att Bäckby är det bästa på att stjäla cyklar [...] bästa stället [...] nej [...] viksäng [...] stan och sen typ [...] Pudelungs är ju typ fyra stod det i tidningen [...] det stod typ så här när det gäller stan [...] viksäng kommer typ tvåa [...] ja [...] pudelungs var typ femma fyra [...] (Ungdomar)

Aktörerna diskuterade ingenting kring cykelstölder. Dock reagerade samtliga aktörer på en fråga gällande tillit och om människor på bostadsområdet kunde låna cyklar av varandra. Reaktionen blev att det associerades med cykelstölder.

4.5.2 Gängbildning

Det förekom uppfattningar av samtliga ungdomar att det fanns mycket ungdomsgäng på området, som dessutom bråkade med varandra. Detta upplevdes som otryggt. Gäng från andra bostadsområden i Västerås beskrevs komma till Bäckby för att bråka. Det var främst runt torget och Pudelungsgatan som bråken mellan gängen skedde.

[...] eller det kan så här finnas ibland du vet så här om några från Hammarby kanske kommer hit och så här börjat jävlas eller nått sånt [...] då blir det så här kanske lite bråk eller nått [...] det brukar vara gängbråk [...] ja centrum sen Pudelungsgatan [...] (Ungdomar)

Aktörerna beskrev otryggheten med gängbildningen på området genom att de låter och väsnas mycket. Detta kunde upplevas skrämmande främst runt torget där äldre ungdomar samlades och väsnas.

[...] alltså det är lite skrämmande att kanske gå på torget där det sitter ungdomar som är äldre som låter och väsnas och mopeder och alla såna saker [...] (Aktörer)

4.6 Den mest betydelsefulla trygghetsfaktorn

Det fanns olika åsikter mellan ungdomarna och aktörerna kring vad som är mest betydelsefullt gällande skapandet av trygghet. Även fast sociala relationer var viktiga för ungdomarna var torg- och centrumplanering, belysning och buskage samt kameraövervakning mest

betydelsefullt för att utveckla ett tryggare bostadsområde. Alla ungdomarna ansåg att allt detta borde förbättras för att skapa mer trygghet på Bäckby.

[...] jag tror det är mest miljön om dom gör mycket så här [...] om dom gör miljön riktigt fin så här [...] fixa träd stolar bänkar [...] dom håller på att göra bänkar nu [...] göra det ljusare på natten [...] Kameror [...] dom ska tända lampor på nätterna också typ kvällar [...] jag skulle säga att typ att han skulle fixa lampor runt om [...] fixa träd [...] lite mer bänkar [...] och sen mer övervakning [...] (Ungdomar)

Aktörerna ansåg att sociala relationer mellan boende på området var mest betydelsefull i skapandet av trygghet. Var de sociala resurserna bristfällig kunde det leda till otrygghet och mer brott och kriminalitet.

5 DISKUSSION

Under den första delen av detta avsnitt kommer uppsatsens metod diskuteras. Efter det kommer resultatet diskuteras och kopplas till bakgrunden samt författarens egna reflektioner. Slutligen genomförs en etisk diskussion samt förslag till vidare forskning.

5.1 Metoddiskussion

Till denna uppsats har ett ämne valts som människor kan ha många olika åsikter omkring. Hur människor upplever trygghet har varit spännande att undersöka. I början fanns funderingar på att använda kvantitativa enkäter som datainsamlingsmetod. Detta ändrades allt eftersom syftet formulerades. Enligt Denscombe (2010) och Tillgren & Wallin (1999) bör valet av datainsamlingsmetod styras utifrån syftet. Eftersom uppsatsen handlar om att undersöka människors åsikter kring trygghet och förstå dessa genom att använda gruppinteraktionen är en kvalitativ metod med fokusgrupper ett bra val enligt Kreuger & Casey (2000), Denscombe (2010) samt Tillgren & Wallin (1999). Hade syftet varit att mäta eller kartlägga trygghet i form av siffror samt undersöka samband mellan exempelvis olika trygghetsfaktorer så hade istället en kvantitativ metod med enkäter varit att föredra (Denscombe, 2010).

Att det blev fokusgruppsintervjuer och inte enskilda intervjuer var ett strategiskt val av författaren. Med fokusgrupper kunde författaren få ett större antal intervjupersoner och dessutom var författaren intresserad av interaktionen mellan deltagarna. Enligt Denscombe (2010), Kreuger & Casey (2000) samt Webb & Kevern (2001) möjliggör fokusgrupper denna interaktion vilket enligt dem är en fördel i utvecklingen av deltagarnas åsikter kring ett i förväg valt ämnesområde. Dock kunde enskilda intervjuer ha passat syftet men då skulle det bli svårt att få fram variationer i svaren av deltagarna som enligt Tillgren & Wallin (1999) är fördelar med fokusgrupper. Hade de tidsmässiga resurserna varit större kunde antal fokusgrupper bli fler. Främst kunde en fokusgrupp med äldre individer exempelvis från Pensionärernas riksorganisation (PRO) på bostadsområdet genomförts för att få ett resultat som bättre täcker alla ålderskategorierna på bostadsområdet.

Planeringen av både fokusgruppsintervjuerna har gått relativt bra. Dock finns det aspekter i rekryteringsprocessen som bör diskuteras. Målet var att kontakta och informera samtliga deltagare inom två veckor före intervjutillfället. Detta mål blev dock orealistiskt av bland annat tidsmässigt skäl och deltagarna kan ha upplevt detta som oproffsig och stressigt. Vid kontakten med deltagarna upplevdes dock inget negativt. Enligt Kreuger & Casey (2000) kan

denna tidsåtgång även vara flexibel om författaren har lätt att kontakta och rekrytera deltagare, vilket det har varit i denna uppsats. Rekryteringen av deltagarna har skett i samråd med vissa nyckelpersoner från *Here 4U*. Detta kan kanske påverka trovärdigheten eftersom vissa deltagare hade kopplingar till *Here 4U*. Dock ser författaren deltagarna som enskilda individer med egna åsikter som har kopplingar till bostadsområdet och inte som individer som har kopplingar till *Here 4U* och som vill framhäva deras insatser. Författaren valde att använda *Here 4U* som stöd av praktiska skäl. Lokalen till fokusgruppsintervjuerna valdes också främst av praktiska skäl.

En viss kritik kan riktas mot att frågeguiden inte testades innan användning. Enligt Kreuger & Casey (2000) bör detta göras för att öka trovärdigheten. Frågorna i de båda intervjuguiderna är inspirerade av flera studier kring trygghet och socialt kapital vilket kan öka trovärdigheten med tanke på att de är använda i andra studier. Författaren och bisittaren upplevde även att deltagarna förstod frågorna och författaren ställde följdfrågor om något upplevdes otydligt. Under intervjun med aktörerna använde författaren vissa av aktörernas åsikter kring trygghet och ställt dem som frågor till ungdomarna. Detta gjordes i syfte av att se om aktörernas åsikter kring trygghet stämmer överens med ungdomarnas åsikter. Dock kan detta ifrågasättas eftersom ungdomarnas kan ha påverkats av följdfrågorna då de annars inte skulle ha haft åsikter kring olika trygghetsfaktorer. Resultatet kan även ha sett annorlunda ut om ungdomarna intervjuats först och låtit deras svar inspirerat fokusgruppsintervjun med aktörerna.

Vid rekryteringen av deltagare informerades de om att det skulle bjudas på fika och ungdomarna fick även var sin biobiljett. Detta uppskattades av samtliga deltagare. Detta kan upplevas som mutor eftersom deltagarna kan anpassa svaren så att intervjuaren blir nöjd. Enligt Morgan (1998) kan dock viss form av ersättning öka möjligheten att ställa upp som deltagare i en fokusgrupp på fritiden samt att känslan av trygghet i gruppen kan öka.

Interaktionen mellan såväl ungdomarna som aktörerna upplevdes som bra och frågorna upplevdes positiva. Stämningen i ungdomsgruppen var trygg eftersom de flesta kände varandra sen tidigare och samtliga går på samma skola på bostadsområdet. Aktörerna hade också en bra och trygg stämning under hela intervjun, vilket kan bero på att de känner till varandra sen tidigare. Det fanns dock tillfällen under intervjun med ungdomar som vissa frågor blev tvungna att upprepas. Det förekom även interna skämt mellan vissa ungdomar enligt bisittarens reflektioner. Det var även några ungdomar som var mer tystlåtna än de

övriga. Det fanns även tillfällen under intervjun med aktörerna då vissa var mer tystlåtna vid diskussion kring ett ämne, vilket poängterades av bisittaren efter fokusgruppen. Alla ungdomar och aktörer upplevde dock tidsåtgången som positiv. Vissa tillfällen hade ungdomarna svårt att hålla sig till ämnet, vilket inte förekom bland aktörerna. Vissa frågor förekom det mer diskussionen om mellan både ungdomarna samt aktörerna än andra, dock så kom de fram till liknande åsikter gällande betydelsen av de olika trygghetsfaktorerna. Det förekom heller inga konflikter vare sig bland ungdomarna eller bland aktörerna.

Analysmetoden i uppsatsen har fungerat bra och författaren har fortlöpande kopplat ihop resultatet med bakgrunden. Dock blev meningskategoriseringen lite annorlunda mot hur Kvale (1997) beskriver den. Eftersom syftet i uppsatsen är stort och generellt så har kunde inte meningsenheterna urskiljas innan teman har bildats. Detta ansågs inte ha påverkat analysen negativt. Författaren hade en viss förförståelse kring hur trygghet skapas i ett bostadsområde och således kunde olika teman i texterna utformas. Dock skedde denna process löpande och vissa teman som *inre faktorer* utvecklades senare. Utifrån de teman som bildats var det enkelt att föra under meningsenheter med färgkoder kring deltagarnas åsikter. Slutligen utkristalliserade författaren olika trygghetsfaktor vilket gjordes samtidigt som bakgrunden utvecklades. Således arbetade författaren mer parallellt med empiri och teori än vad den optimala induktiva ansatsen rekommenderar.

Uppsatsen bakgrund täcker inte upp alla eventuella faktorer som kan påverka känslan av trygghet. Detta på grund av att syftet är att undersöka subjektiva uppfattningar kring trygghet. I letandet av bakgrundslitteratur upplevde således författaren att det finns flera faktorer som kan påverka den upplevda tryggheten på ett bostadsområde. Bakgrunden kopplades samman med deltagarnas åsikter kring trygghet, i en induktiv utgångspunkt. Detta kan medföra att bakgrunden kan upplevas snäv och riktad. Dock kan detta medföra positiva aspekter i form av bättre resultatanalys och frånvaro av information som kan upplevas överflödigt. Finns intresse av fler faktorer som kan påverka tryggheten rekommenderas det att läsa de referenser som ligger till underlag för uppsatsen.

5.2 Resultatdiskussion

Syftet med denna uppsats har varit att öka förståelsen kring vad ungdomar och aktörer upplever kan påverka tryggheten på ett bostadsområde i en stad i mellersta Sverige.

5.2.1 Fysisk planering som trygghetsfaktor

Både ungdomarna och aktörerna upplevde att alla fem trygghetsfaktorerna kopplat till den fysiska planeringen (se tabell 2), var viktiga för den upplevda tryggheten på bostadsområdet Bäckby. Belysning och buskage var en viktig faktor för trygghet enligt båda grupperna, främst av ungdomarna som upplevde denna faktor som den viktigaste för trygghet. Åsikterna visar att Folkhälsoinstitutet (2010b) och Johansson, Rosén & Kuller (2011) kan ha rätt eftersom de lyfter fram belysning som viktigt för känslan av trygghet.

En trygghetsfaktor som det fanns delade åsikter om mellan de båda fokusgrupperna var torg- och centrumplanering. Ungdomarna beskrev dock inte denna faktor så ingående som aktörerna gjorde. Dock framkom det att planeringen kring torget var en av de mest betydelsefulla för tryggheten på bostadsområdet. Aktörerna upplevde att torget borde utvecklas för att öka tryggheten och trivseln. Vissa aktörer upplevde även torget som fult och slitet och att en uppfräschning skulle öka tryggheten. Åsikterna från deltagarna visar att det kan finnas betydelse kring att otrygghet kan kopplas till förfulade och slitna miljöer som Folkhälsoinstitutet (2010b) lyfter fram. Att torget på området bör fräschas upp kan även visa på betydelsen av att bra planeringen av boendemiljön är viktig för tryggheten vilket både Boström, Persson & Eriksson (2010) och Kullberg et al. (2009) belyser i sin forskning. Dock beskriver de inte bara torgplaneringens betydelse för trygghet utan mer boendemiljön generellt.

Det förekom även åsikter kring betydelsen av boendeformer av både ungdomarna och aktörerna. Det fanns områden som upplevdes mer otryggt på grund av boendeformen. Den upplevda tryggheten upplevdes sämre kring hyreshusen än bland villorna på bostadsområdet. Detta stämmer överens med Kullbergs et al. (2009) resultat om att boende i flerfamiljhus upplevde mer otrygghet i form av bland annat brottslighet än boende i småskalig bebyggd miljö. Åsikter framkom även bland aktörerna att det fanns tydliga avgränsningar mellan olika boendeformer vilket kunde skapa en otrygghet. Vad otryggheten beror på finns det olika åsikter och teorier kring, men det kan eventuellt ha samband till den sociala gradienten i samhället som Marmot (2006) belyser. Människor som har sämre utbildningsnivå har troligen även sämre förutsättningar i arbetslivet, vilket kan leda till en sämre socioekonomisk status. En teori är att människor boende i hyreshus generellt kan ha sämre socioekonomisk status än de som bor i villor vilket kan leda till mer otrygghet i form av exempelvis brott och kriminalitet.

Renlighet och trivsel var också en betydande faktor till trygghet enligt båda fokusgrupperna, vilket kan visa att FHI (2010b) har rätt i att slitna och förfulade miljöer skapar otrygghet. Ungdomarna beskrev att städning på området var viktigt för den upplevda tryggheten. Var det rent och snyggt kunde detta påverka tryggheten. Av båda fokusgrupperna var det endast aktörerna som beskrev klotter och graffiti som en otrygghetsfaktor som kan kopplas till renlighet och trivsel. Att ungdomarna inte såg detta som en faktor till otrygghet kan eventuellt bero på ålderskillnaderna mellan grupperna.

Betydelsen att ha centrala mötesplatser för ökad trygghet framkom under båda fokusgrupperna. Ungdomarna beskrev att utveckling av en mötesplats på den centrala skolan kunde skapa mindre tillfällen till bråk. Aktörerna diskuterade mest om torget på området som en central mötesplats som kunde utvecklas för att öka tryggheten. En motsägelsefull teori är om inte möten mellan människor kan skapa mer bråk, men troligen är det nog inte så. Även fast det fanns olika fokus på vilka mötesplatser som är viktigast samt vilken som bör utvecklas så kan resultatet visa att FHI (2010) kan ha rätt eftersom de lyfter fram mötesplatser som en faktor till trygghet.

5.2.2 Sociala faktorer

Det framkom under båda fokusgrupperna att de sociala faktorerna på bostadsområdet var mycket viktiga för känslan av trygghet. Både ungdomarna och aktörerna lyfte fram de sociala relationerna som mycket betydelsefulla för tryggheten. Detta visar att betydelsen av socialt kapital kan ha en betydelse till trygghet på bostadsområdet, vilket också Marmot (2006); Putman (2000); Wamala (2003) och Boström, Persson & Eriksson (2010) anser viktiga för trygghet och hälsa. Det fanns även åsikter bland ungdomarna om att de olika bråken som förekom mellan olika ungdomsgäng på området kan bero på de olika sociala förutsättningarna och upplevelsen av lägre inflytande hos vissa människor. Detta kunde ha betydelse på grund av att det kunde skapa sämre sociala relationer och öka risken att bli kriminell. Dessa argument stämmer till viss del överens med Marmots (2006) samt Putmans (2000) beskrivningar. Dock visar de att individer som har sämre socioekonomiska förutsättningar lever i mer segregerade och utsatta områden med sämre boende och lägre utbildningsnivå än andra, vilket kan leda till ökad kriminalitet och lägre social samhörighet. Det kan således vara möjligt att bostadsområdet är ett mer segregerat område med mer socialt och ekonomiskt utsatta människor som gör att det finns en hög andel människor som upplever otrygghet, vilket siffror från Liv och Hälsa visar (Landstinget Västmanland, 2010; 2011).

Ungdomarnas åsikter kring att bråken på bostadsområdet hänger samman med dåligt inflytande och sämre sociala förutsättningar mellan vissa människor visar på liknande argument som Wamala (2003) och Baum et al. (2000). Brist på inflytande och delaktighet bland människor kan leda till otrygghet och sämre hälsa (ibid.).

Både ungdomarna och aktörerna upplevde nära relationer mellan vänner som betydelsefullt för känslan av trygghet. Aktörerna nämnde även att relationer med släktingar av samma nationalitet var viktig för trygghet. Oavsett vilka sociala relationer som diskuterades av fokusgrupperna så var det en viktig trygghetsfaktor. Detta är också ett resultat som Boström, Persson & Eriksson (2010) samt Mee (2010) fick fram sin forskning. Portes (1998) beskriver dock negativa effekter av sociala relationer vilken ingen av fokusgrupperna diskuterade. Det bör dock inte uteslutas att sådana effekter existerar på bostadsområdet även fast det inte framkom under fokusgrupperna.

5.2.3 Yttre och inre faktorer

Deltagarna i de båda fokusgrupperna ansåg att ryktet kunde skapa otrygghet och bostadsområdet ansågs ha ett dåligt rykte. Enligt Kullberg et al (2009) kan ryktet påverka den upplevda tryggheten. Bland ungdomarna fanns det åsikter som visade att det fanns gator på bostadsområdet som hade sämre rykte än andra. Kullberg et al (2009) tar upp att ryktet kan vara en indikator på den sociala strukturen på området och att de boende positionerar sig själva och andra. Åsikter kring detta fram kom inte under någon av fokusgrupperna. Dock kan detta inte uteslutas då det kan vara tänkbart. Vad ryktet kommer ifrån framkom inte under både fokusgrupperna. Tänkbart är att media har en stor roll i ryktesspridningen. Medias rapportering har enligt FHI (2005) en stor påverkan på hur människor uppfattar vissa områden. Under fokusgruppsintervjuerna framkom det att ryktet på bostadsområdet kan påverka inflyttningen. Detta kan media ha en inverkan på. Både ungdomarna och aktörerna ansåg att media gav området en negativ stämpel eftersom de bara fokuserade på de negativa händelserna som brott och kriminalitet. Detta kan vara en orsak till det dåliga ryktet. Vissa av aktörerna ansåg exempelvis att ryktet inte stämde med den faktiska bilden av området.

Både ungdomarna och aktörerna ansåg också att kameraövervakning var en faktor som kunde stärka känslan av trygghet. Detta stämmer överens med de åsikter Runesson & Skawinska (2006) fick fram under sina fokusgruppsintervjuer. Det var dock inga ungdomar och aktörer som upplevde kameraövervakning som integritetskränkande vilket förekom i Runesson & Skawinskas studie. En intressant reflektion som stod att läsa i den lokala tidningen på orten

våren år 2011, var att Västerås Stad blev tvungna att ta bort kameraövervakningen dagtid på den lokala skolan på bostadsområdet. Enligt lokala medier överklagar inte kommunen beslutet. Motivet till beslutet att ta bort kamerorna var att kameraövervakning kan strida mot personuppgiftslagen och vara integritetskränkande.

Även inre trygghet i form av självkänsla var viktig enligt ungdomarna och aktörerna I denna uppsats är inte självkänsla en egen faktor utan skapas enligt Socialdepartementet (2008) utav de sociala relationer och nätverk som finns främst bland familj, släkt och vänner. Dock ansågs den vara betydelsefullt för känslan av trygghet

5.2.4 Brott och kriminalitet

Social och ekonomisk otrygghet kan leda till oro och rädsla att utsättas för brott och kriminalitet. Bostadsområden där denna sorts otrygghet förekommer är oftast överrepresenterade av socioekonomiskt utsatta människor (Marmot, 2006; Brottsförebyggande Rådet [BRÅ], 2011). Västmanlands landsting (2011) visar att det förekommer oro och rädsla för just brott och kriminalitet på området, bland de vuxna mellan 18-64 år. Dessutom är boende på området mer socioekonomiskt utsatta i jämförelse med övriga Västerås. Under fokusgrupperna diskuterades två ämnen kring brott och kriminalitet. Det ena var cykelstölder där ungdomarna ansåg att det förekom mycket cykelstölder på området. Aktörerna hade inga direkta åsikter kring cykelstölder. Dock associerades frågan om tillit och lån av cykel med cykelstölder. Även fast resultatet inte kan visa på om cyklar stjäls på bostadsområdet så visar åsikterna på att det eventuellt förekommer. Gängbråk var också en faktor som upplevdes av båda fokusgrupperna påverkade tryggheten. Enligt Marmot (2006), Putman (2000) och BRÅ (2011) så förekommer det mer brott och kriminalitet i segregerade och utsatta områden. Detta har enligt Marmot (2006) och Putman (2000) samband med lågt socialt kapital. På bostadsområdet fanns det åsikter om att brott förekom men det var bara cykelstölder och gängbråk som diskuterades som enskilda faktorer.

5.2.5 Viktigaste trygghetsfaktorn

Trygghet beskrivs vara en mänsklig rättighet för alla individer (UN, 2011). Dessutom är känslan av trygghet ett av de mest grundläggande behoven för hälsa och välbefinnande (Maslow, 1948). Resultatet från fokusgrupperna visar att trygghet är mycket viktigt på bostadsområdet. Alla faktorerna som diskuterades under fokusgruppsintervjuerna kan visa att de är viktiga på ett eller annat sätt för tryggheten. Dock fanns det olika åsikter mellan

fokusgrupperna om vad som var mest betydande för tryggheten. Ungdomarna ansåg att torg- och centrumplanering, belysning och buskage samt kameraövervakning var mest betydelsefullt för skapandet av trygghet. Aktörerna ansåg att de sociala relationerna mellan boende på området var viktigast. Detta visar på två olika ståndpunkter mellan de olika grupperna i åsikten kring vad som kan vara den viktigaste i skapandet av trygghet. Det finns dock inget rätt och fel i hur trygghet skapas, men det visar på att trygghet upplevs på olika sätt. Dock kan bra planering av boendemiljön påverka de sociala relationerna enligt Boström, Persson & Eriksson (2010).

Eftersom det förkom olika åsikter mellan ungdomarna och aktörerna kring vad som är mest betydelsefullt i skapandet av trygghet på bostadsområdet kan det vara viktigt att lyssna på de boendes åsikter i det lokala arbetet med trygghet. Att lyssna och ta del av åsikter kan skapa lokalt engagemang och ökad delaktighet bland de boende vilket enligt Wamala (2000) och Baum, et al. (2000) kan möjliggöra positiv hälsoutveckling bland lokal befolkningen.

5.3 Etikdiskussion

Denna uppsats har inte haft några stora etiska dilemman. Metodvalet gav deltagarna möjlighet att själva bestämma när de ville prata. Deltagarna gavs även information kring deras rättigheter. De fick även information kring syftet samt att deltagandet var frivilligt och att de när som helst kan avbryta. Resultatet i uppsatsen kan inte direkt peka ut en specifik persons åsikt då det presenteras på gruppnivå. All information och de inspelade materialet kring vad som sagts under fokusgrupperna har förvarats under noggranna former och allt inspelat material förstördes efter analysering. Således anses de etiska aspekterna ha beaktats i uppsatsen.

5.4 Vidare forskning

Trygghet är ett begrepp som kan upplevas olika från person till person. Det är viktigt att undersöka upplevelser kring trygghet eftersom det kan påverka hälsan på olika sätt. Den upplevda tryggheten kan vara sämre i mer socioekonomisk utsatta områden likande det som denna uppsats fokuserar på. Det är därför viktigt att lyssna på de boende på bostadsområden och deras åsikter för att arbeta med att identifiera vad som skapar trygghet och otrygghet. Detta kan vara viktigt i det fortsatta arbetet kring trygghet på bostadsområdet. Denna uppsats kunde ha utvecklats med fler fokusgrupper för att öka överförbarheten till andra liknande studier. Ett exempel på utvecklande av denna studie skulle vara att genomföra sex

fokusgrupper med tre olika målgrupper, två med ungdomar, två med vuxna och två med äldre pensionärer.

6 SLUTSATSER

Slutsatsen visar att det fanns flertalet faktorer som upplevs påverka tryggheten på bostadsområdet Bäckby i Västerås. Det fanns dock olika åsikter mellan ungdomarna och aktörerna vad som var det mest betydelsefulla för känslan av trygghet. Ungdomarna ansåg att torgplanering, belysning och buskage samt kameraövervakning var viktigast för känslan av trygghet. Aktörerna tyckte att sociala relationer var mest betydelsefull. Arbetet med att skapa trygghet på bostadsområdet är långsiktigt där det kan vara betydelsefullt för de människor som arbetar med trygghet att lyssna på de boendes åsikter.

REFERENSER

Baum, F. E., Bush, R. A., Modra, C. C., Murray, C. J., Cox, E. M., Alexander, K. M., Potter, R. C. (2000). Epidemiology of participation: an Australian community study. *Journal of Epidemiology community Health* 2000; 54:414-423.

Boström, M.L., Persson, C. & Eriksson, C. (2010). Neighborhood characteristics, social capital and self-rated health - A population-based survey in Sweden. *BMC Public Health* 2010, 10:628.

BRÅ. (2011). *NTU 2010- Om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2011:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Dahlgren, G. & Whitehead, M. (2007). *Policies and strategies to promote social equity in health. Background document to WHO – Strategy paper for Europe*. Arbetsrapport/Institutet för Framtidsstudier 2007:14: Stockholm.

Denscombe, M. (2010). *Forskningshandboken - för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. (2. a uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Eriksson, M. (2011). Social capital and health - implications for health promotion. *Global Health Action* 2011, 4: 5611.

Eriksson, M., Dahlgren, L., Janlert, U., Weinehall, L., & Emmelin, M. (2010). Social Capital, Gender and Educational Level – Impact on Self-Rated Health. *The Open Public Health Journal*, 2010, 3, 1-12.

FHI (2005). *Folkhälsopolitisk rapport*. Statens Folkhälsoinstitut. Rapport2005:5. Stockholm: Statens Folkhälsoinstitut.

FHI (2010a). *Kartläggning av insatser för barn och ungdomar i risksituationer 2010*. Rapport 2010:10. Östersund: Statens Folkhälsoinstitut.

FHI (2010b). *Bostadsområdet – en hälsofrämjande arena*. Statens Folkhälsoinstitut. Rapport 2010:18. Östersund: Statens Folkhälsoinstitut.

Green, G., Gilbertson, J.M., & Grimsley, M, F, J. (2002). Fear of crime and health in residential tower blocks. A case study in Liverpool, UK. *European Journal of Public Health* 2002; 12: 10-15.

Here 4U. (2010). *Beskrivning av pilotprojektet here 4 U på Bäckby*. Arbetsmaterial.

Johansson, M., Rosén, M. & Kuller, R. (2011). Individual factors influencing the assessment of the outdoor lighting of an urban footpath. *Lighting Research and Technology*. 2011; 43: 31–43.

Kullberg, A., Karlsson, N., Timpka, T. & Lindqvist, K. (2009). Correlates of local safety-related concerns in a Swedish Community: a cross-sectional study. *BMC Public Health* 2009, 9:221.

- Kullberg, A., Nordqvist, C., Timpka, T., & Lindqvist, K. (2011). Residents' perspectives on safety support needs in different types of housing areas. *Scandinavian Journal of Public Health*, 2011; 0: 1–8.
- Landstinget Västmanland. (2011). *Material från Liv och Hälsa ung 2010*. Opublicerat material.
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Landstinget Västmanland. (2010). *Västmanlänningarnas hälsa 2010. Sammanställningar av resultat från enkätstudier och befintlig statistik*. Västerås: Landstinget Västmanland.
- Lim, K. & Taylor, L. (2005). Factors associated with physical activity among older people--a population-based study. *Preventiv Medicine*. 2005; 40(1):33-40.
- Lundman, B. & Graneheim, U.H. (2008). Kvalitativ innehållsanalys. Granskär, M. & Nielsen, B.H. (red). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- sjukvård*. (s.159-172). Lund: Studentlitteratur.
- Marslow, A. (1943). A theory of human behavior. *Psychological Review*, 50, 370-396.
- Marmot, M. (2006). *Statussyndromet - Hur vår sociala position påverkar hälsan och livslängden*. Stockholm: Bokförlaget Natur och kultur.
- Mee, K.J. (2010). Any place to raise children is a good place': children, housing and neighborhoods in inner Newcastle, Australia. *Children's Geographies* 2010, 8(2): 193–211.
- Nationalencyklopedin (2011). Hämtad 9 mars, 2011, från Nationalencyklopedins hemsida, <http://ep.bib.mdh.se:2068/sve/trygg>.
- Portes, A. 1998. "Social Capital: Its Origins and Application in Modern Sociology", *Annual Reviews Sociology*. 24: 1-24.
- Putman, R. D. (2000). *Bowling alone. The collapse and revival of American community*. New York: Brookings institutions press.
- Runesson, P. & Skawinska, K. (2006). *Vad påverkar trygghetskänslan? En kvalitativ studie med Staffanstorps invånare om faktorer som påvekar trygghetskänslan*. Staffanstorp.
- Socialdepartementet. (2008). *En förnyad folkhälsopolitik*. Regeringens proposition 2007/08:110. Stockholm: Socialdepartementet.
- Tillgren, P & Wallin, E. (1999). Fokusgrupper – historik, struktur och tillämpning. *Socialmedicinsk tidskrift*. 4: 312-321.
- UN (2011). *The Universal declaration of human rights*. Hämtad 11 mars 2011, från United Nations hemsida, <http://www.un.org/en/documents/udhr/index.shtml#ap>.
- Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk – samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Västerås Stad (2011a) *Områdes fakta Bäckby*. Hämtad 30 maj 2011, från Västerås Stads hemsida, <http://vsdb.vasteras.se/omradesfakta/17.pdf>.

Västerås Stad (2011b). *Områdesfakta Västerås totalt*. Hämtad 30 maj 2011, från Västerås Stads hemsida, <http://vsdb.vasteras.se/omradesfakta/Totalt.pdf>.

Wamala, S. (2003). Socialt kapital och folkhälsa – begrepp och indikationer. I Hogstedt, C. (red). *Välfärd, jämlikhet och hälsa – vetenskapligt underlag för, begrepp, mått och indikationer*. Stockholm: Statens folkhälsoinstitut. Ss. 227-238.

WHO. (1986). *Ottawa Charter on Health Promotion*. Ottawa: WHO.

WHO. (1998). *Health Promotion Glossary*. Genève: WHO.

WHO. (1999). The Health 21. The health for all framework for the WHO European Region. *European health for all series* No.6. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe.

WHO (2011) *Adolescent health*. Hämtad 5 april 2011, från Världshälsoorganisationens hemsida, http://www.who.int/topics/adolescent_health/en/

Webb, C. & Kevern, J. (2001). Methodological issues in nursing research. Focus groups as a research method: a critique of some aspects of their use in nursing research. *Journal of Advanced Nursing* 33(6), 798-805.

BILAGA 1 INFORMATIONSBREV TILL AKTÖRER

Hej!

Mitt namn är Joachim Wallin och läser Folkhälsoprogrammet vid Mälardalens Högskola i Västerås. Jag skriver nu min kandidatuppsats inom ämnet Folkhälsovetenskap. *Uppsatsen heter Trygghet och hälsa - Uppfattningar om trygghet bland lokala aktörer och ungdomar på ett bostadsområde i en mellanstor stad i mellersta Sverige.* Jag hoppas få svar på hur tryggheten upplevs på Bäckby. För att få svar på detta kommer jag behöva intervjua Dig tillsammans med fem andra aktörer på Bäckby. Intervjun kommer ske under ett och samma tillfälle och Ni kommer tillsammans diskutera och reflektera över hur Ni upplever tryggheten på Bäckby. Innan intervjun bjuds det på fika. Jag hoppas på Ditt deltagande i studien. Deltagandet är naturligtvis frivilligt och Du kan när som helst avbryta. Intervjun kommer att ta cirka 60 minuter och kommer att spelas in samt skrivas ut för att underlätta analysen av svaren. All information kommer att behandlas med största försiktighet enligt personuppgiftslagen (2008:204) och endast användas i forskningssyfte. Därefter kommer allt material att förstöras.

Intervjun kommer att genomföras torsdag den 28 april 2011.

Tid: 15.30–16.30 i anknötning efter samverkansmötet.

Lokal: Konferensrummet i Rehabslokaler, ingång Vårdscentralen.

Uppkommer några frågor efter intervjun och om Du vill ta del av resultatet kan du när som helst ta kontakt med mig, min handledare eller Here 4U på bäckby.

Tack på förhand!

Västerås 2011.

Författare och ansvarig för uppsatsen:

Joachim Wallin

E-post: [REDACTED]

Mobil: [REDACTED]

Handledare:

Susanne Elionor Eriksson

Mail: [REDACTED]

Here 4U på Bäckby:

Therese Ankreus

Mail: [REDACTED]

BILAGA 2 INFORMATIONSBREV UNGDOMAR

Hej!

Mitt namn är Joachim Wallin och läser Folkhälsoprogrammet vid Mälardalens Högskola i Västerås. Jag skriver nu min kandidatuppsats inom ämnet Folkhälsovetenskap. *Uppsatsen heter Trygghet och hälsa - Uppfattningar om trygghet bland ungdomar och lokala aktörer på ett bostadsområde i en mellanstor stad i mellersta Sverige.* Jag hoppas få svar på hur tryggheten upplevs på Bäckby. För att få svar på detta kommer jag behöva intervjua Dig tillsammans med fem andra ungdomar i din ålder. Intervjun kommer ske under ett och samma tillfälle och Ni kommer tillsammans diskutera och reflektera över hur Ni upplever tryggheten på Bäckby. Som tack för hjälpen bjuds det på fika och efteråt kommer Ni få var sin biobiljett. Jag hoppas på Ditt deltagande i studien. Deltagandet är naturligtvis frivilligt och Du kan när som helst avbryta. Intervjun kommer att ta cirka 60 minuter och kommer att spelas in samt skrivas ut för att underlätta analysen av svaren. All information kommer att behandlas med största försiktighet enligt personuppgiftslagen (2008:204) och endast användas i forskningssyfte. Därefter kommer allt material att förstöras.

Fokusgruppsintervjun kommer genomföras fredag den 29 april 2011.

Tid: 14.30–15.30. Direkt efter skolan.

Lokal: Konferensrummet i Rehablokaler, ingång Vårdscentralen.

Uppkommer några frågor efter intervjun och om Du vill ta del av resultatet kan du när som helst ta kontakt med mig, min handledare eller Here 4U på Bäckby.

Tack på förhand!

Västerås 2011

Författare och ansvarig för uppsatsen:

Joachim Wallin

E-post: [REDACTED]

Mobil: [REDACTED]

Handledare:

Susanne Elionor Eriksson

Mail: [REDACTED]

Here 4U på Bäckby:

Therese Ankreus

Mail: [REDACTED]

BILAGA 3 INFORMATIONSBREV FÖRÄLDRAR

Hej!

Mitt namn är Joachim Wallin och läser Folkhälsoprogrammet vid Mälardalens Högskola i Västerås. Jag skriver nu min examensuppsats inom ämnet Folkhälsovetenskap. *Uppsatsen heter Trygghet och hälsa - Uppfattningar om trygghet bland ungdomar och lokala aktörer på ett bostadsområde i en mellanstor stad i mellersta Sverige.* Jag hoppas få svar på hur tryggheten upplevs på Bäckby. För att få svar på detta kommer jag under två olika tidpunkter bedriva två fokusgruppsintervjuer. Jag kommer intervju sex ungdomar samt sex aktörer som arbetar lokalt med trygghet på Bäckby. Intervjun med ungdomarna kommer enbart ske tillsammans med övriga ungdomar i samma ålder samt under ett och samma tillfälle. Ungdomarna kommer tillsammans diskutera och reflektera över tryggheten på Bäckby. Som tack för hjälpen bjuds det på fika och efteråt kommer ungdomarna få var sin biobiljett. Jag hoppas på Ditt barns deltagande i studien. Deltagandet är naturligtvis frivilligt och De kan när som helst avbryta. Intervjun kommer att ta cirka 60 minuter och kommer att spelas in samt skrivs ut för att underlätta analysen av svaren. All information kommer att behandlas med största försiktighet enligt personuppgiftslagen (2008:204) och endast användas i forskningssyfte. Därefter kommer allt material att förstöras.

Fokusgruppsintervjun kommer genomföras fredag den 29 april 2011.

Tid: 14.30–15-30. Direkt efter skolan.

Lokal: Konferensrummet i Rehabslokaler, ingång Vårdscentralen.

Uppkommer några frågor efter intervjun och om Du vill ta del av resultatet kan du när som helst ta kontakt med mig, min handledare eller Here 4U på bäckby.

Tack på förhand!

Västerås 2011

Handledare:

Susanne Elionor Eriksson

Mail: [REDACTED]

Författare och ansvarig för uppsatsen:

Joachim Wallin

E-post: [REDACTED]

Mobil: [REDACTED]

Here 4U på Bäckby:

Therese Ankreus

Mail: [REDACTED]

BILAGA 4 FRÅGEGUIDE UNGDOMAR

Presentation, välkomnande och annan information.

- Hälsa välkommen
- Presentera moderator och bisittare.
- Förklara hur intervjun ska gå till samt de olika rollerna (moderatorns, bisittarens och intervjugruppens roll under intervjun)
- Presentera syfte och de etiska principerna (samtyckes-, konfidentialitets-, informations och nytthanjdeckravet).
- Be om lov att använda bandspelare.
- Förklara tidsåtgången.
- Att man ska tala en i taget
- Att alla synpunkter är viktiga.
- Att det inte finns några rätta eller felaktiga svar.
- Att man gärna får tycka olika.
- Presentation av samtliga deltagare (vad man heter, bor etc)
- Sätt på bandspelaren (bisittare).

Bakgrunds- och öppningsfrågor.

- Vad gör ni på fritiden? (idrottar, föreningsliv, umgås med vänner etc.)
- Vad har ni för framtidsplaner? (jobb/karriär, familj, resa,)
- Vad anser Ni är bra/mindre bra med Bäckby? (ex skolan, torget, människorna, sammanhållningen, geografiska läget i förhållandet till centrum, belysning, annat)
- Vad tror ni andra människor, som inte bor på Bäckby, tycker om Bäckby som bostadsområde (hur går ryktet tror Ni)?

Tema. Trygghet

- Vad är trygghet för Er? (definiera begreppet och diskutera detta)
- Berätta vad Ni tror kan skapa trygghet och trivsel på Bäckby?
- Finns det något område på Bäckby (ex torget, skolan, bostadshuset) som ni anser är mest tryggt/otryggt? (kväll/dag)?
- Vågar Ni gå ut på området efter det blivit mörkt? (om inte varför)?

- **Upplever Ni att människor känner varandra på bostadsområdet?**
- **Finns en bra sammanhållning/kamratskap på Bäckby?**
- **Litar/ har människor förtroende för varandra?**
- **Brukar människor på området be varandra om diverse tjänster? (be om hjälp med diverse saker, ex låna bilen, hjälp att bära tunga kassar)**
- **Om Ni fick chansen att till beslutsfattare inom Västerås ge ett förslag på hur de kan öka tryggheten på bostadsområdet, vad skulle Ni säga då?**

Finns det någon som vill tillägga något?

Sammanfattning av intervjun

Moderator och bisittare tackar för medverkan!

Tack för Er medverkan!

BILAGA 5 FRÅGEGUIDE AKTÖRER

Presentation, välkomnande och annan information.

- Hälsa välkommen
- Presentera moderator och bisittare.
- Förklara hur intervjun ska gå till samt de olika rollerna (moderatorns, bisittarens och intervjugruppens roll under intervjun)
- Presentera syfte och de etiska principerna (samtyckes-, konfidentialitets-, informations och nyttanjudekravet).
- Be om lov att använda bandspelare.
- Förklara tidsåtgången.
- Att man ska tala en i taget
- Att alla synpunkter är viktiga.
- Att det inte finns några rätta eller felaktiga svar.
- Att man gärna får tycka olika.
- Presentation av samtliga deltagare (vad man heter, bor etc.)
- Sätt på bandspelaren (bisittare).

Bakgrunds- och öppningsfrågor.

- Vad anser Ni är bra/mindre bra med Bäckby? (ex skolan, torget, människorna, sammanhållningen, geografiska läget i förhållandet till centrum, belysning, annat)?
- Vad tror ni andra människor, som inte bor på Bäckby, tycker om Bäckby som bostadsområde (hur går ryktet tror Ni)?

Tema. Trygghet

- Vad är trygghet för Er? (definiera begreppet och diskutera detta)
- Berätta vad Ni tror kan skapa trygghet och trivsel på Bäckby?
- Finns det något område på Bäckby (ex torget, skolan, bostadshusen) som ni anser är mest tryggt/otryggt? (kväll/dag)?
- Vågar Ni gå ut efter det blivit mörkt? (om inte varför)?
- Upplever Ni att människor känner varandra på bostadsområdet?

- **Finns en bra sammanhållning/kamratskap på området?**
- **Litar/ har människor förtroende för varandra?**
- **Brukar människor på området be varandra om diverse tjänster? (be om hjälp med diverse saker, ex låna bilen, hjälp att bära tunga kassar)?**
- **Om Ni fick chansen att till beslutsfattare inom Västerås ge ett förslag på hur de kan öka tryggheten på bostadsområdet, vad skulle Ni säga då?**

Finns det någon som vill tillägga något?

Sammanfattning av intervjun (bisittaren)

Moderator och bisittare tackar för medverkan!

Tack för Er medverkan!

BILAGA 6 FRÅGOR TILL UNDERLAG AV INTERAKTIONSANALYS

- Kunde gruppen kunna hålla sig diskussionsämnet?
- Fanns det och vilka diskussionsämnen utvecklade konflikter
- Fanns det några motsägelser under diskussionen
- Fanns det någon i gruppen som inte kom till tals lika mycket som övriga?
- Fanns det någon i gruppen som sa mer än andra?
- Hur löstes eventuella konflikter?
- Fanns det något ämne som hade consensus bland deltagarna?

(Inspirerat efter Webb & Kevern, 2001, s. 803-804).

Andra frågor som användes under interaktionsanalysen

- Hur var stämningen i gruppen?
- Hur upplevdes frågorna?
- Fanns intresse att delta?